

**STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY MIEDŹNA**

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Opracowana przez:

Wektor. Doradztwo ekonomiczne i środowiskowe Pazgan Michał

43-100 Tychy, ul. Szuwarków 1A/2

tel. +48 607 677 655

e-mail: m.pazgan@onet.pl

Michał Pazgan
Właściciel

WEKTOR. DORADZTWO EKONOMICZNE
I ŚRODOWISKOWE
Michał Pazgan
43-100 Tychy, ul. Szuwarków 1A/2
tel. 607-677-655
REGON: 241262911 NIP: 677-222-86-63

MIEDŹNA, 22 WRZEŚNIA 2021 R., 18 LISTOPADA 2021 R.

SPIS TREŚCI

1. Wstęp	3
1.1. Podstawa formalno-prawna opracowania prognozy	3
1.2. Cel i zakres prognozy	3
2. Informacje o zawartości, głównych celach sporządzanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami	6
2.1. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Miedźna – ustalenia.	6
2.2. Cele Studium	14
2.3. Powiązania Studium z dokumentami	14
3. Informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy	15
4. Opis stanu istniejącego środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu	16
4.1. Opis stanu środowiska przyrodniczego Gminy Miedźna	16
4.2. Potencjalne zmiany w środowisku przy dotychczasowym użytkowaniu	36
5. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia Studium	37
6. Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko uchwalenia Studium	39
7. Wpływ zapisów Studium na obszary chronione, w tym obszary Natura 2000	48
8. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko	50
9. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie	52
10. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania	52
11. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko	53
12. Streszczenie	53

1. Wstęp

1.1. Podstawa formalno-prawna opracowania prognozy

Podstawę formalno-prawną wykonania Prognozy oddziaływania na środowisko Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Miedźna stanowią:

- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity Dz.U. z 2021 r. poz. 741, ze zmianami).
- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz.U. z 2021 r., poz. 247, ze zmianami).
- Uchwała Nr XLVI/325/2014 Rady Gminy Miedźna z dnia 29 kwietnia 2014 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Miedźna”.
- Uzgodnienie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach o sygnaturze WOOS.411.138.2020.AB.
- Uzgodnienie Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Tychach z dnia 9 października 2020 r. o sygnaturze 17/NS/ZNS.512-32/569/2020.
- Pismo Okręgowego Urzędu Górniczego w Rybniku z dnia 14 października 2020 r. o sygnaturze RYB.5110.15.2020.TZ.
- Pismo Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Gliwicach z dnia 13 października 2020 r. o sygnaturze RPP.610.326m.2020.AWD.

1.2. Cel i zakres prognozy

Niniejsza prognoza dotyczy Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Miedźna (zwane dalej Studium).

Celem wykonania Prognozy jest identyfikacja potencjalnych oddziaływań na środowisko będących wynikiem realizacji zamierzeń wynikających ze Studium oraz ocena ich stopnia, a także określenie czy w należyty sposób został uwzględniony w ocenianym dokumencie interes środowiska przyrodniczego i kulturowego.

Realizacja Studium wynika z uchwały Nr XLVI/325/2014 Rady Gminy Miedźna z dnia 29 kwietnia 2014 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Miedźna”.

Rysunek 1. Obszar objęty Studium

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ortofotomapy z zasobów Geoportalu.

Studium może dotyczyć funkcji i pośrednio obiektów, które zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. 2019 poz. 1839).

Niniejsza prognoza została wykonana z uwzględnieniem zakresu określonego w art. 51 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r., poz. 247, ze zmianami).

W szczególności w prognozie przeanalizowano wpływ realizacji zapisów Studium na:

- przedmioty ochrony obszaru specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 Stawy w Brzeszczach PLB120009 z uwzględnieniem informacji zawartych w planie zadań ochronnych dla ww. obszaru,
- cele ochrony użytku ekologicznego Zapadź,
- stanowiska chronionych gatunków roślin, grzybów i zwierząt,
- lokalne ostoje przyrody istotne dla zachowania różnorodności biologicznej, a w szczególności kompleksy leśne, płaty roślinności nieleśnej, zadrzewienia, a także obiekty ważne dla ochrony płazów,
- funkcjonowanie korytarzy ekologicznych określonych w Opracowaniu ekofizjograficznym do Planu zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego (Centrum Dziedzictwa Przyrody Górnego Śląska, Katowice 2015),
- funkcjonowanie lokalnych korytarzy ekologicznych,
- pomniki przyrody oraz drzewa i grupy drzew predystynowane do objęcia ochroną,
- jednolite części wód powierzchniowych i podziemnych.

Ponadto, prognoza zawiera:

- dopuszczalne zagospodarowanie przedmiotowego terenu określone w aktualnie obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego,
- lokalizację i opis stanu zachowania chronionych siedlisk i gatunków występujących na przedmiotowym obszarze,
- identyfikację wszystkich możliwych źródeł negatywnego oddziaływania na środowisko (ze wskazaniem oddziaływań znaczących),
- analizę wpływu realizacji zapisów przedmiotowego dokumentu na środowisko w obrębie przedmiotowego obszaru oraz w obrębie terenów sąsiednich, pozostających w zasięgu potencjalnego oddziaływania,
- propozycje szczegółowych rozwiązań zapobiegających, ograniczających i kompensujących negatywne oddziaływania na środowisko wraz z podaniem informacji dotyczących skuteczności proponowanych rozwiązań.

2. Informacje o zawartości, głównych celach sporządzanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami

2.1. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Miedźna – ustalenia.

Największymi i istotnymi przekształceniami dotychczasowego układu funkcjonalno-przestrzennego gminy w najbliższych 30 latach będą:

- zmiany w zagospodarowaniu obszaru centrum gminy polegające na zdecydowanym zmniejszeniu uciążliwości komunikacyjnych wynikających z ruchu tranzytowego, oraz poprawa jakości i funkcjonalności przestrzeni publicznych jako systemu ciągłego,
- rozwój ogólnogminnych i lokalnych ośrodków oraz zespołów rekreacyjnych w oparciu o już istniejące ośrodki oraz w oparciu o występujące wartości środowiska przyrodniczego gminy,
- budowa nowoczesnych obiektów działalności gospodarczych na terenach przy byłej kopalni w sołectwie Wola, przy drodze ekspresowej S1 oraz powstanie zespołów instalacji OZE o mocy powyżej 100 kW na terenach aktywności gospodarczych,
- wykluczenie możliwości zabudowy na terenach wyznaczonych w studium korytarzy ekologicznych gminy (które tworzone są przez jednostki urbanistyczne R1, Z1, Z2, Z3 i DW) obejmujących obszar około 3 785,4 ha, co pozwoli na zachowanie między innymi ich funkcji klinów napowietrzających gminę,
- ograniczenie możliwości „rozlewania się” sołectw na przylegające obszary rolnicze i ukierunkowanie rozwoju na uzupełnienie istniejących terenów zabudowanych przy dopuszczeniu uzupełnienia zabudowy również w rejonach zwartej zabudowy,
- pozostawienie południowego obszaru gminy dla pełnienia funkcji żywicielskich.

Kierunki zmian w poszczególnych sołectwach będą następujące:

a) sołectwo Wola:

- wyznaczenie terenów kształtowania centrum sołectwa w centralnej części zurbanizowanej sołectwa z wyznaczeniem obszaru przestrzeni publicznej,
- wyznaczenie przebiegu drogi ekspresowej S1,
- wyznaczenie jednostek aktywności gospodarczych w ramach terenów po byłej KWK „Czeczott” oraz przy planowanej drodze ekspresowej S1,
- powiększenie terenów usługowych w rejonie istniejących już usług publicznych,
- możliwość uzupełnienia jednostek struktury urbanistycznej w ciągu istniejących ulic,
- utrzymanie jednostek urbanistycznych zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej,
- utrzymanie terenów przyrodniczych,

b) sołectwo Miedźna:

- wyznaczenie terenów kształtowania centrum sołectwa w centralne części sołectwa z wyznaczeniem obszaru przestrzeni publicznej,
- utrzymanie terenów aktywności gospodarczych,
- rozwój pasma zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z zagrodową w obszarze przy ulicy Wiejskiej, przy czym rozwój zabudowy w tym obszarze organizowany

będzie z uwzględnieniem etapowania przyrostu terenów przeznaczonych do zabudowy,

- możliwość uzupełnienia jednostek struktury urbanistycznej w ciągu istniejących ulic,
- zachowanie istniejącego cmentarza przy ulicy Wiejskiej,
- utrzymanie obszarów z możliwością kształtowania pasm bioklimatycznych i utrzymania terenów rolniczych dla ochrony gleb klasy III w zachodniej i wschodniej części sołectwa, szczególnie pozostawiając pas wolny od zabudowy wzdłuż drogi wojewódzkiej DW 933,

c) sołectwo Góra:

- wyznaczenie obszaru jednostki urbanistycznej usługowej dla kształtowania usług oświaty,
- możliwość uzupełnienia zabudowy mieszkaniowej tworzącej obecną strukturę urbanistyczną,
- możliwość uzupełnienia jednostek struktury urbanistycznej w ciągu istniejących ulic,
- utrzymanie obszarów z możliwością kształtowania pasm bioklimatycznych i utrzymania terenów rolniczych dla ochrony gleb klasy III,

d) sołectwo Grzawa:

- rozwój pasma zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z zagrodową w obszarze przy ulicy Wiejskiej, przy czym rozwój zabudowy w tym obszarze organizowany będzie z uwzględnieniem etapowania przyrostu terenów przeznaczonych do zabudowy,
- możliwość uzupełnienia jednostek struktury urbanistycznej w ciągu istniejących ulic,
- zachowanie istniejącego cmentarza przy ulicy Wiejskiej,
- utrzymanie obszarów z możliwością kształtowania pasm bioklimatycznych i utrzymania terenów rolniczych dla ochrony gleb klasy III w zachodniej i wschodniej części sołectwa, szczególnie pozostawiając pas wolny od zabudowy wzdłuż drogi wojewódzkiej DW 933,

e) sołectwo Frydek

- rozwój zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z uwzględnieniem etapowania przyrostu terenów przeznaczonych do zabudowy,
- utrzymanie usług edukacji i kultu religijnego,
- utrzymanie obszarów z możliwością kształtowania pasm bioklimatycznych,

f) sołectwo Gilowice

- wyznaczenie przebiegu drogi ekspresowej S1,
- rozwój zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z uwzględnieniem etapowania przyrostu terenów przeznaczonych do zabudowy,
- utrzymanie usług edukacji i kultu religijnego,
- wskazanie jednostki urbanistycznej aktywności gospodarczych przy ulicy Starorzecznej,
- utrzymanie obszarów z możliwością kształtowania pasm bioklimatycznych i ochrona cennych przyrodniczo terenów.

Poniżej przedstawiono szczegółowe kierunki zagospodarowania struktury przestrzennej gminy:

M1 - mieszkaniowe wielorodzinne

Ustalono mieszkaniowy kierunek zagospodarowania przestrzennego z przewidywanymi przeznaczeniami terenów:

- dominujący: zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna,
- uzupełniający:
 - zabudowa mieszkaniowo-usługowa,
 - zabudowa usługowa,
 - zieleń urządzona,
 - sport i rekreacja,
 - drogi, parkingi i garaże,
 - place, ciągi piesze, drogi rowerowe,
 - obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej,
 - zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna jako uzupełnienie istniejących zespołów zabudowy jednorodzinnej.

Maksymalną wysokość zabudowy ustalono na 20,0 m

M2 - mieszkaniowe jednorodzinne

Ustalono mieszkaniowy kierunek zagospodarowania przestrzennego z przewidywanymi przeznaczeniami terenów:

- dominujący: zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna,
- uzupełniający:
 - zabudowa usługowa i mieszkaniowo-usługowa,
 - zieleń urządzona,
 - sport i rekreacja,
 - drogi, parkingi i garaże,
 - place, ciągi piesze, drogi rowerowe,
 - obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej,
 - istniejąca zabudowa zagrodowa,
 - budynki rekreacji indywidualnej.

Maksymalną wysokość zabudowy ustalono na:

- budynki z dachem płaskim - 9,0 m
- budynki z dachem spadzistym - 12,0 m
- przy przebudowie dachów istniejących na spadziste - 12,5 m
- budowle na terenach zabudowy zagrodowej - 25,0 m

M3 - mieszkaniowe jednorodzinne z zabudową zagrodową

Ustalono mieszkaniowy kierunek zagospodarowania przestrzennego z przewidywanymi przeznaczeniami terenów:

- dominujący:
 - zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna,
 - zabudowa zagrodowa,
- uzupełniający:

- zabudowa usługowa i mieszkaniowo-usługowa,
- usługi rzemiosła i drobnej wytwórczości o nieuciążliwym oddziaływaniu na tereny sąsiednie,
- zieleń urządzona,
- sport i rekreacja,
- drogi, parkingi i garaże,
- place, ciągi piesze, drogi rowerowe,
- obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej,
- istniejąca zabudowa zagrodowa,
- budynki rekreacji indywidualnej.

Maksymalną wysokość zabudowy ustalono na:

- budynki z dachem płaskim - 9,0 m,
- budynki z dachem spadzistym - 12,0 m,
- przy przebudowie dachów istniejących na spadziste - 12,5 m,
- budowle na terenach zabudowy zagrodowej - 25,0 m.

U1 - usługowe

Ustalono usługowy kierunek zagospodarowania przestrzennego z przewidywanymi przeznaczeniami terenów:

- dominujący:
 - obiekty usługowe, ochrony zdrowia, oświaty, kultury, handlu i inne obsługujące mieszkańców,
 - obiekty użyteczności publicznej o znaczeniu ogólnogminnym, w tym budynki kultu religijnego, administracji, oświaty, kultury, sportu i rekreacji, wypoczynku,
- uzupełniający:
 - istniejąca zabudowa mieszkaniowa oraz uzupełnienie zabudowy istniejącej,
 - istniejące budynki usługowe,
 - ulice, place i pasáže handlowe,
 - drogi, parkingi,
 - nowe garaże wyłącznie w formie wbudowanej do obiektów usługowych lub mieszkaniowych,
 - zieleń urządzona, parki,
 - ciągi piesze, ulice współdzielone,
 - obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej.

Maksymalna wysokość zabudowy 20,0 m, z dopuszczeniem dominant przestrzennych pod warunkiem nie przekraczania wysokości 30,0 m.

AG - aktywności gospodarczych

Ustalono produkcyjno-usługowy kierunek zagospodarowania przestrzennego z przewidywanymi przeznaczeniami terenów:

- dominujący:
 - zabudowa przemysłowa i produkcyjna,
 - zabudowa usługowa,

- centrum logistyczne, bazy, składy i magazyny,
- uzupełniający:
 - zieleń izolacyjna i urządzona,
 - obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej,
 - drogi, parkingi, garaże,
 - zabudowa mieszkaniowa istniejąca i mieszkaniowa funkcyjna związana z prowadzoną działalnością gospodarczą,
 - urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW, których granice pokrywają się z granicami stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie i zagospodarowaniu terenów, z wyłączeniem możliwości lokalizacji elektrowni wiatrowych,
 - możliwość wstępnego magazynowania odpadów przez ich wytwórcę oraz możliwość gospodarowania odpadami.

Maksymalna wysokość zabudowy - 15,0 m z dopuszczeniem obiektów budowlanych, które ze względów technologicznych muszą mieć wysokość wyższą - do 35,0 m.

R1 - rolnicze z zabudową rozproszoną

Ustalono rolniczy kierunek zagospodarowania przestrzennego z przewidywanymi przeznaczeniami terenów:

- dominujący: uprawy rolne,
- uzupełniający (poza obszarem Natura 2000 „Stawy w Brzeszczach” i korytarzem K/LPK-LM/2):
 - istniejąca zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna,
 - zabudowa zagrodowa,
 - obiekty związane z produkcją rolną,
 - gospodarstwa rolne, ogrodnicze,
 - gospodarstwa hodowlane o obsadzie zwierząt 40-150 DJP,
 - sieci i urządzenia infrastruktury technicznej, w tym możliwość rozmieszczenia urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW, których granice pokrywają się z granicami stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie i zagospodarowaniu terenów, z wyłączeniem możliwości lokalizacji elektrowni wiatrowych,
 - drogi dojazdowe do gruntów rolnych z możliwością ich wykorzystania dla ścieżek rowerowych,
 - zadrzewienia śródpolne,
 - stawy i ciek wodne

Maksymalna wysokość zabudowy:

- budynki z dachem płaskim - 9,0 m,
- budynki z dachem spadzistym - 12,0 m,
- przy przebudowie dachów istniejących na spadziste - 12,5 m,
- budowle na terenach zabudowy zagrodowej i w gospodarstwach rolnych - 25,0 m.

R2 - rolnicze bez zabudowy

Ustalono rolniczy kierunek zagospodarowania przestrzennego z przewidywanymi przeznaczeniami terenów:

- dominujący: uprawy rolne,
- uzupełniający (poza obszarem Natura 2000 „Stawy w Brzeszczach” i korytarzem K/LPK-LM/2):
 - sieci i urządzenia infrastruktury technicznej, w tym możliwość rozmieszczenia urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW, których granice pokrywają się z granicami stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie i zagospodarowaniu terenów, z wyłączeniem możliwości lokalizacji elektrowni wiatrowych,
 - drogi dojazdowe do gruntów rolnych z możliwością ich wykorzystania dla ścieżek rowerowych,
 - tymczasowe obiekty związane z produkcją rolną,
 - zadrzewienia śródpolne,
 - stawy i ciek wodne

Maksymalna wysokość zabudowy: 15,0 m z dopuszczeniem wysokości budowli związanych z produkcją i obsługą produkcji rolnej do 25,0 m.

Zakazano lokalizacji nowych budynków niezwiązanych z rolnictwem.

Z1 - lasów

Ustalono leśny kierunek zagospodarowania przestrzennego z przewidywanymi przeznaczeniami terenów:

- dominujący: lasy,
- uzupełniający:
 - łąki, stawy na terenach gruntów leśnych,
 - drogi dojazdowe do gruntów leśnych,
 - tereny rolne, łąki i pastwiska,
 - sieci i urządzenia infrastruktury technicznej,
 - obiekty, których lokalizacja dopuszczona jest w ustawie o lasach oraz istniejąca zabudowa z możliwością uzupełnienia w obszarach zwartej zabudowy zgodnie z przepisami odrębnymi.

Maksymalna wysokość zabudowy:

- obiektów infrastruktury elektroenergetycznej - 20,0 m,
- obiektów, których lokalizacja dopuszczona jest w ustawie o lasach - 6,0 m,
- dopuszcza się obiekty związane z zabezpieczeniami przeciwpożarowymi lasów przy nie przekraczaniu ich wysokości do 40,0 m.

Z2 - niskiej zieleni nieurządzonej

Ustalono przyrodniczy kierunek zagospodarowania przestrzennego z przewidywanymi przeznaczeniami terenów:

- dominujący - zieleń niska,
- uzupełniający:
 - zadrzewienia istniejące i ich uzupełnienie,

- rolnicze użytkowanie gruntów na obszarach w południowej części gminy w sąsiedztwie terenów jednostek R1,
- drogi dojazdowe do gruntów rolnych,
- stawy, oczka i cieki wodne,
- poldery przeciwpowodziowe,
- ścieżki rowerowe i spacerowe,
- terenowe urządzenia sportowo-rekreacyjne poza obszarami korytarzy ekologicznych dolin rzek i potoków (KE),
- obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej,
- sieci infrastruktury technicznej.

Wysokość urządzeń sportowo-rekreacyjnych nie może przekraczać 6,0 m.

Z3 - zieleni urządzonej

Ustalono komunalny kierunek zagospodarowania przestrzennego z przewidywanymi przeznaczeniami terenów:

- dominujący: tereny zieleni parkowej,
- uzupełniający:
 - ogrody działkowe
 - obiekty małej architektury,
 - drogi, parkingi, ciągi piesze,
 - obiekty rekreacyjne, budynki usług gastronomicznych,
 - wody powierzchniowe, w tym wody związane z retencją wód opadowych i zagospodarowaniem wód powodziowych,
 - obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej.

Maksymalną wysokość zabudowy ustalono na 6,0 m.

Z4 - cmentarzy

Ustalono komunalny kierunek zagospodarowania przestrzennego z przewidywanymi przeznaczeniami terenów:

- dominujący: cmentarze,
- uzupełniający:
 - budynki związane z obsługą komunalną cmentarza,
 - budynki kultu religijnego,
 - parkingi dla obsługi odwiedzających cmentarze,

Maksymalną wysokość zabudowy ustalono na 18,0 m.

DW - dolin rzek i zbiorników wodnych

Ustalono przyrodniczy kierunek zagospodarowania przestrzennego z przewidywanymi przeznaczeniami terenów:

- dominujący:
 - wody powierzchniowe,
 - zieleń niska i zadrzewienia,
 - stawy, rzeki i potoki,

- poldery przeciwpowodziowe,
- uzupełniający (poza obszarem Natura 2000 „Stawy w Brzeszczach”):
 - drogi i dojazdy,
 - tereny i urządzenia sportowo-rekreacyjne, ścieżki i trasy rowerowe, ścieżki i szlaki piesze,
 - urządzenia i sieci infrastruktury technicznej oraz urządzenia wodne,
 - mosty dla przebiegu dróg oraz sieci infrastruktury technicznej,
 - mostki dla kontynuacji przebiegu ścieżek rowerowych i spacerowych.

IT - infrastruktury technicznej

Ustalono komunalny kierunek zagospodarowania przestrzennego z przewidywanymi przeznaczeniami terenów:

- dominujący: obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej związane z obsługą gminy z zakresu elektroenergetyki (ITE), kanalizacji (ITK), gazownictwa (ITG) i ujęć wód,
- uzupełniający:
 - dojazdy, dojścia, parkingi,
 - zabudowa towarzysząca,
 - zieleń urządzona i izolacyjna

KD - komunikacji drogowej

Ustalono komunikacyjny kierunek zagospodarowania przestrzennego z przewidywanymi przeznaczeniami terenów:

- dominujący: drogi publiczne,
- uzupełniający:
 - drogi i trasy rowerowe,
 - chodniki,
 - zieleń urządzona

Na terenie Gminy Miedźna funkcjonują następujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego:

- 1) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu położonego pomiędzy ul. Pszczyńską i Międzyrzecką w Woli (uchwała Rady Gminy w Miedźnej nr XLIII/359/2006 z dnia 6 czerwca 2006 r.), który przewiduje funkcje: usługowo-mieszkaniową, usługowo-produkcyjną i usługową. Aktualna edycja studium podtrzymuje kierunek usługowy (U1) na całym terenie.
- 2) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów położonych na północ od ul. Pszczyńskiej w sołectwach Miedźna i Grzawa (uchwała Rady Gminy w Miedźnej nr XLIII/361/2006 z dnia 6 czerwca 2006 r.), który przewiduje funkcje: usługowo-mieszkaniową i usługowo-produkcyjną. Aktualna edycja studium podtrzymuje kierunek usługowy (U1) i utrzymuje zabudowę mieszkaniową (M2).

- 3) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów położonych na południe od ul. Pszczyńskiej we wschodniej części sołectwa Grzawa (uchwała Rady Gminy w Miedźnej nr XLIII/360/2006 z dnia 6 czerwca 2006 r.), który przewiduje mozaikę terenów o przeznaczeniu usługowo-produkcyjnym, usługowo-mieszkaniowym i rolniczym, wraz z obsługą komunikacyjną. Aktualna edycja studium podtrzymuje zabudowę mieszkaniową, a na pozostałym terenie przewidziano kierunek usługowy (U1 - w zasięgu obszarów UP określonych w planie) oraz kierunek rolniczy - zgodnie ze stanem faktycznym.

2.2. Cele Studium

Celem Studium jest zapewnienie warunków przestrzennych dla rozwoju terenów o funkcji mieszkaniowej, usługowej i produkcyjnej z zachowaniem wymogów ładu przestrzennego, wartości środowiska przyrodniczego i kulturowego oraz krajobrazu. Ponadto, przewiduje się dopuszczenie rozmieszczenia urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł o mocy przekraczającej 100 kW (wyłączając możliwość lokalizacji elektrowni wiatrowych).

2.3. Powiązania Studium z dokumentami

Studium jest zgodne z dokumentem planistycznym szczebla regionalnego, Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+ – cele Studium są zgodne z celem polityki przestrzennej województwa śląskiego nr 3 „Przestrzeń – zrównoważone wykorzystanie zasobów środowiska naturalnego i kulturowego” (kierunek: 1. „Ochrona zasobów środowiska” (m.in. poprzez „dostosowanie sposobu zagospodarowania i użytkowania terenu do potrzeb ochrony i przyszłego wykorzystania udokumentowanych złóż kopalin”, „kształtowanie ciągłości systemu obszarów chronionych oraz regionalnej sieci powiązań przyrodniczych, z uwzględnieniem korytarzy ekologicznych”) oraz 3. „Kształtowanie krajobrazów kulturowych w obszarach wiejskich” (m.in. poprzez „wielofunkcyjny rozwój na obszarach o niskim potencjale glebowym przy zachowaniu walorów przyrodniczych i tradycyjnego krajobrazu rolniczego”)).

W obszarze objętym Studium występują obszary chronione na podstawie ustawy o ochronie przyrody:

- Obszar Specjalnej Ochrony PLB 120009 „Stawy w Brzeszczach”,
- Użytek ekologiczny „Zapadź”.

Ponadto, na terenie Gminy Miedźna rośnie jedno drzewo objęte ochroną jako pomnik przyrody. Jest to dąb szypułkowy *Quercus robur* o pierśnicy 223 cm i obwodzie 701 cm.

3. Informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy

Prognozę do Studium wykonano w zakresie jaki wynika z przytoczonego przepisu art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r., poz. 247, ze zmianami), uwzględniając charakter dokumentu i jego zwartość oraz szczegółowość zapisów.

Prognoza składa się z dwóch głównych merytorycznych części. W części pierwszej dokonano (na podstawie materiałów i wizji w terenie) analizy oraz oceny stanu środowiska przyrodniczego. W części drugiej dokonano oceny wpływu oraz ich skutków w środowisku i krajobrazie, wynikających z realizacji przewidzianych działań.

W prognozie uwzględniono informacje zawarte w materiałach dokumentacyjnych, studialnych, kartograficznych i monograficznych takich jak:

1. Jędrzejewski W. (red.), 2005, Projekt korytarzy ekologicznych łączących Europejską Sieć Natura 2000 w Polsce, ZBS PAN, Białowieża.
2. Jędrzejewski W., Nowak S., Stachura K., Skierczyński M., Mysłajek R. W., Niedziałkowski K., Jędrzejewska B., Wójcik J. M., Zalewska H., Pilot M., Górny M., Kurek R.T., Ślusarczyk R. Projekt korytarzy ekologicznych łączących Europejską Sieć Natura 2000 w Polsce. Zakład Badania Ssaków PAN, Białowieża 2011 r.
3. Kondracki J., 2000, Geografia regionalna Polski, PWN, Warszawa.
4. Matuszkiewicz W. [red], Potencjalna roślinność naturalna Polski – Mapa przeglądowa 1:300000 ark. 11, PAN, Warszawa, 1995 r.
5. Opracowanie ekofizjograficzne dla Gminy Miedźna, Geologic Tomasz Miłowski, Rybnik 2019.
6. Opracowanie ekofizjograficzne do Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego (Centrum Dziedzictwa Przyrody Górnego Śląska, Katowice 2015).
7. Parusel J.B., Skowrońska K., Wower A. (red.), 2007, Korytarze ekologiczne w województwie śląskim – koncepcja do planu zagospodarowania przestrzennego województwa. Etap I., CDPGS, Katowice.
8. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego 2020+.
9. Prognozowanie skutków przyrodniczych planu zagospodarowania przestrzennego. Poradnik metodyczny, 1998, IGPIK, Kraków.
10. Projekt Studium.
11. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Miedźna, projekt.
12. Uchwała Nr XLVI/325/2014 Rady Gminy Miedźna z dnia 29 kwietnia 2014 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Miedźna”.

Ponadto zostały wykorzystane informacje uzyskane w Wojewódzkim Inspektoracie Ochrony Środowiska w Katowicach (www.katowice.pios.gov.pl), w Geoportalu, Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Katowicach, Centrum Dziedzictwa Przyrody Górnego Śląska oraz w Urzędzie Gminy Miedźna.

4. Opis stanu istniejącego środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu

4.1. Opis stanu środowiska przyrodniczego Gminy Miedźna

4.1.1. Położenie

Gmina Miedźna położona jest w południowo-wschodniej części województwa śląskiego, w powiecie pszczyńskim. Teren gminy sąsiaduje z gminami: Pszczyna, Bojszowy, Oświęcim, Brzeszcze, Wilamowice i Bestwina. Powierzchnia gminy wynosi 5 010 ha wg ewidencji gruntów, a wg GUS 5 009 ha. Na terenie gminy wyróżnia się osiem sołectw: Frydek, Gilowice, Góra, Grzawa, Miedźna, Wola, Wola I i Wola II, przy czym trzy ostatnie sołectwa stanowią jeden obręb ewidencyjny. Sołectwa Wola I i Wola II stanowią niewielkie enklawy obejmujące wydzielające się osiedla w sołectwie Wola o powierzchni odpowiednio 27 ha i 13 ha. Wg danych GUS za 2019 r. gminę zamieszkiwało 16544 osób, a średnia gęstość zaludnienia wynosiła 330 osób na 1km².

Według podziału na jednostki fizyczno-geograficzne J. Kondrackiego północno-zachodnia część gminy Miedźna wchodzi w skład prowincji Karpaty Zachodnie z Podkarpaciem Zachodnim i Północnym (51), podprowincji Podkarpacie Północne (512), makroregionu Kotlina Oświęcimska (512.2), mezoregionu Równina Pszczyńska (512.21). Pozostała część gminy wchodzi w skład mezoregionu Doliny Górnej Wisły (512.22), który stanowi część tej samej prowincji, podprowincji i makroregionu.

Zgodnie z podziałem geobotanicznym Polski gmina Miedźna wchodzi w całości w skład Działu Wyżyn Południowopolskich C, przy czym część północna obejmuje Krainę Górnośląską C.3, okręg Górnośląski Właściwy C.3.1, podokręg Tysko-Imieliński C.3.1.m. Pozostała część gminy wchodzi w skład Krainy Kotliny Oświęcimskiej C.7, okręgu Oświęcimskiego C.7.1, a ten z kolei dzieli się na trzy podokręgi: część północno-zachodnia gminy wchodzi w skład podokręgu Kobiórskiego C.7.1.a, część południowo-zachodnia wchodzi w skład podokręgu Pszczyńskiego C.7.1.b, zaś część południowo-wschodnia stanowi część podokręgu Doliny Wisły „Ustroń – Ujście Skawy” C.7.1.c.

4.1.2. Budowa geologiczna

Obszar gminy Miedźna leży w obrębie Zapadliska Przedkarpackiego, którego podłoże budują utwory z okresu karbonu i trzeciorzędowe. Obszar jest dobrze rozpoznany geologicznie dzięki licznym głębokim wierceniom wykonanym w związku z rozpoznawaniem złóż węgla kamiennego do głębokości 1000-1500 m i poszukiwaniami naftowymi do głębokości około 2000 m, niemniej podłoże podkarbońskie cechuje słabsze rozpoznanie.

Najstarszymi utworami są prekambryjskie skały metamorficzne i granitoidy, budujące podłoże Górnośląskiego Zagłębia Węglowego. Na nich leżą utwory kambru (piaskowce i łupki), dewonu (piaskowce, wapienie i dolomity) i karbonu dolnego – kulmu reprezentowane przez piaskowce z przewarstwieniami łupków.

Wyżej leży seria węglonośna karbonu górnego, zbudowana z piaskowców, mułowców, łupków ilastych, wśród których pojawiają się pokłady węgla kamiennego. Wyróżnia się

w nich od dołu (w zależności od dominującego typu skał): serię paraliczną (warstwy brzeżne), górnośląską serię piaskowcową (warstwy siodłowe i rudzkie), serię mułowcową (warstwy załęskie i orzeskie) oraz krakowską serię piaskowcową (warstwy łaziskie).

Seria paraliczna utworzona w warunkach przybrzeżno-morskich zbudowana jest z mułowców, łupków i piaskowców. Występują w niej nieliczne cienkie pokłady węgla grupy 600. Górnośląska seria piaskowcowa obejmuje warstwy siodłowe i rudzkie. Zbudowana jest przede wszystkim z bardzo miększych piaskowców i grubych pokładów węgla grupy 500 (w warstwach siodłowych) i 400 (w warstwach rudzkich). Wyróżnia się wśród nich pokład oznaczany symbolem 510, najgrubszy w całej serii węglonośnej o miąższości dochodzącej na badanym obszarze do około 7 m. Seria mułowcowa obejmuje warstwy załęskie i orzeskie. Dominują w niej mułowce i łupki ilaste, często ze sferysyderytami, a piaskowce mają podrzędne znaczenie. W jej obrębie występują bardzo liczne cienkie pokłady o miąższości rzadko przekraczającej 1,5 m, często nieciągłe, rozczepiające się. Należą tu najwyżej położone pokłady grupy 400 (w warstwach załęskich) i pokłady grupy 300 (w warstwach załęskich i orzeskich). W krakowskiej serii piaskowcowej, obejmującej na terenie gminy tylko warstwy łaziskie, występują przede wszystkim piaskowce słabozwięzłe, szarogłazowe. Występują tu pokłady węgla grupy 200, o zróżnicowanej miąższości dochodzącej do około 3 m.

Utwory karbonu budują południowe skrzydło niecki głównej GZW i pocięte są licznymi uskokami. Wyróżniają się szczególnie równoleżnikowe strefy uskokowe, z których dwie odznaczają się bardzo dużymi zrzutami: jawiszowicka około 1100 m oraz Bzie-Czechowice do 580 m. Powstały one w orogenezie waryscyjskiej i zostały odnowione w alpejskiej. Upady warstw karbońskich wynoszą od kilku stopni w północnej części terenu arkusza do około 350 w południowej.

Pokarbońska erozja i zaburzenia tektoniczne powodują bardzo urozmaiconą rzeźbę powierzchni utworów karbonu. Generalnie nachylona jest ona na południe, ale tworzy szereg lokalnych wyniesień otulonych utworami trzeciorzędowymi. W północnej części terenu gminy strop utworów karbonu znajduje się na głębokości kilkudziesięciu metrów.

Na warstwach karbońskich zalegają miększe osady mioceny (trzeciorzęd), które wykształcone są jako ropy, mułki i piaskowce warstw skawińskich, wielickich i grabowieckich. Wiek tych osadów to baden. Dokładniejszy opis utworów mioceny przedstawia opis do szczegółowej mapy geologicznej Polski, ark. Kęty. Złepieńce i piaskowce (złepieńce dębowieckie) są najstarszymi osadami mioceny w południowej części zapadliska przedkarpacciego. Powierzchnia stropowa wykazuje niewielkie deniwelacje i znajduje się na wysokości około 500 m p.p.m.

Bezpośrednio na trzeciorzędowym podłożu zalegają utwory czwartorzędowe pochodzenia lodowcowego i rzeczno-lodowcowego zbudowane z osadów piaszczysto-żwirowych, mułków piaszczystych lub ropy piaszczystych i pylastych o zróżnicowanej miąższości. Ich miąższość jest bardzo zróżnicowana – od kilku metrów na wysoczyznach do nawet kilkudziesięciu metrów w dolinach rzek. Średnio grubość utworów czwartorzędowych najczęściej mieści się w przedziale od 10,0 do 30,0 m. W obrębie pokryw czwartorzędowych gminy Miedźna odnotowuje się utwory związane ze Zlodowaceniem Południowopolskim, Zlodowaceniem Środkowopolskim oraz ze Zlodowaceniem Północnopolskim. Na terenie gminy nie odsłaniają się utwory trzeciorzędowe lub starsze.

W podłożu terenu gminy Miedźna udokumentowano osiem złóż węgla kamiennego, jedno złóż metanu pokładów węgla oraz jedno złóż kruszyw naturalnych (podkreślono złóża eksploatowane):

- ID Midas 300 „Międzyrzecze” - węgle kamienne,
- ID Midas 326 „Brzeszcze” - węgle kamienne, obszar górniczy „Brzeszcze II”, teren górniczy „Brzeszcze IV”,
- ID Midas 334 „Silesia” - węgle kamienne, obszar górniczy „Czechowice II”, teren górniczy „Czechowice II”,
- ID Midas 383 „Czczott” - węgle kamienne, obszar górniczy „Wola I”, teren górniczy „Wola I – Międzyrzecze”,
- ID Midas 4415 „Wola” - kruszywa naturalne,
- ID Midas 5501 „Silesia Głęboka” - metan pokładów węgla,
- ID Midas 6296 „Dankowice” - węgle kamienne,
- ID Midas 7386 „Ćwiklice” - węgle kamienne,
- ID Midas 8601 „Czczott-Wschód” - węgle kamienne,
- ID Midas 17700 „Studzienice 1” - węgle kamienne.

Złóża węgla kamiennego występują w podłożu niemal całego podłoża gminy, wyjątkiem jest tu jedynie jej część południowo-wschodnia. Złóża kruszyw naturalnych Wola znajduje się w północnej części gminy, w dużej mierze pod terenem zakładu górniczego dawnej KWK Czeczott. Złóża metanu pokładów węgla występuje w głębokim podłożu gminy, w jej części południowo-zachodniej. Obecnie prowadzona jest eksploatacja złóż „Brzeszcze”, „Silesia” i „Silesia Głęboka”, przy czym złóż „Brzeszcze” eksploatowane jest poza obszarem gminy. Złóża „Czczott” eksploatowane było w latach 1985-2005, obecnie wyznaczony jest tu obszar i teren górniczy, ale wyłącznie w celu deponowania wód dołowych.

4.1.3. Rzeźba terenu

Pod względem geomorfologicznym gmina Miedźna leży w całości w Kotlinie Oświęcimskiej, a fragment południowy – w Karpatach (Klimaszewski, 1972). Klimek (1972) na terenie Kotliny Oświęcimskiej wyróżnił trzy mniejsze jednostki: Wysoczyzny Przykarpackie, Dolinę Wisły i Wysoczyznę Pszczyńską. Na terenie gminy Miedźna występują dwie ostatnie z wymienionych. Dolina Wisły i dolina Pszczyńki otaczają teren gminy z trzech stron, od południa, wschodu, północy i północnego zachodu, zaś Wysoczyzna Pszczyńska zajmuje część zachodnią i centralną. Doliny wyraźnie zaznaczają się w morfologii jako płaski obszar obniżony w stosunku do otaczających wysoczyzn. Głównym ich elementem są tarasy zalewowe (rędzinne), w obrębie których zaznaczają się różnowiekowe poziomy stożków Wisły i jej dopływów. Powierzchnia Wysoczyzny Pszczyńskiej ma charakter równiny wodnolodowcowej, jest falista i opada wyraźnym stopniem w kierunku doliny Wisły oraz w nieco mniejszym stopniu do doliny Pszczyńki. Wysoczyzna wznosi się na wysokość 260–275 m n.p.m. i jest rozcięta małymi dolinami, przeważnie nieckowatymi i płaskodennymi, których dna znajdują się 20-25 m niżej. Większość obszaru Wysoczyzny Pszczyńskiej, poza dnami dolin, jest przykryta pokrywami lessowymi. Największe rozprzestrzenienie, po formach wodnolodowcowych, mają formy rzeczne, które są skoncentrowane w Dolinie Górnej Wisły. Szerokość den dolin wynosi około 200 m, a miejscami przekracza 500 m. Tarasy akumulacyjne w dolinach rzek holoceńskich tworzą dwa poziomy. Tarasy akumulacyjne zalewowe (II) występują na

prawie całych długościach Wisły i Pszczynki. Powierzchnia tarasów akumulacyjnych nadzalewowych (I) opada wzdłuż dolin Pszczynki i Gostyni z wysokości około 245,0 m n.p.m. w górnych ich odcinkach do około 230,0 m n.p.m. przy ujściach do Wisły.

Gmina Miedźna prezentuje charakterystyczny, wręcz modelowy układ dolin rzecznych oraz równin wodnolodowcowych i pokryw lessowych. W dolinach Wisły i Pszczynki występują formy rzeczne, a więc rozległe dna dolin rzecznych, tarasy akumulacyjne zalewowe i nadzalewowe. Tarasy zalewowe zajmują nieco wyższe położenia niż bezpośrednie doliny rzeczne (zajęto często pod gospodarkę stawową) i obejmują południową część Grzawy, wschodnią i centralną część Góry, a także wschodnie części Gilowic i Woli. Tarasy zalewowe występują również w dolinie Pszczynki obejmując tereny leśne. Tarasy nadzalewowe obejmują nieco wyższe położenia niż tarasy zalewowe i występują na północnym przedpolu wysoczyzny, zajmując spora powierzchnię terenów leśnych w zachodniej części Woli oraz zurbanizowaną północną, centralną i wschodnią część Woli.

Na terenie gminy nie występują obecnie znaczące formy morfologiczne pochodzenia antropogenicznego za wyjątkiem wałów przeciwpowodziowych oraz nasypów kolejowych związanych z KWK Czeczott. Sama budowa kopalni jako dużego zakładu pociągała za sobą znaczne przekształcenia powierzchni, które jednak obecnie nie są już widoczne w terenie.

Rzędne powierzchni terenu gminy wahają się od 229,5 m n.p.m. do 266 m n.p.m. Wisła wpływa na teren gminy w jej południowo-zachodniej części, rzędne wynoszą tu ok. 237 m n.p.m., natomiast opuszcza jej teren w części północno-wschodniej, gdzie rzędne wynoszą ok. 229,5 m n.p.m. Dna dolin rzecznych i tarasy zalewowe położone są na wysokościach 230-240 m n.p.m., zaś wyższe tarasy nadzalewowe oraz teren wysoczyzny powyżej 240 m n.p.m. Najwyższym punktem w gminie jest kulminacja wysoczyzny lessowej pomiędzy Grzawą i Rudawkami, rzędne wynoszą tu ok. 266 m n.p.m.

Zjawiska osuwiskowe

Na obszarze gminy Miedźna występują różnego typu zagrożenia na łącznej powierzchni ok. 46 ha. Tereny predysponowane zajmują ok. 43 ha i położone są w południowej części Grzawy, na stokach Wysoczyzny Pszczyńskiej, która opada tu do doliny Wisły oraz na zboczu użytku ekologicznego Zapadź. W Grzawie, po zachodniej stronie ul. Wiejskiej tereny predysponowane obejmują zabudowę mieszkaniową i jednorodzinną.

Tereny zagrożone ruchami masowymi ziemi obejmują zakola dawnych meandrów Wisły w Górze w rejonie ul. Nad Wisłą i ul. Wiejskiej o łącznej powierzchni ok. 3,5 ha, także i tu znajduje się zabudowa mieszkaniowa i jednorodzinna.

Na terenie gminy wyznaczono tylko jedno osuwisko o powierzchni zaledwie 0,09 ha w obrębie terenu zagrożonego ruchem masowym ziemi przy ul. Nad Wisłą 22, działka nr 414/95. Znajduje się tu jeden budynek mieszkalny.

Jak wynika z dotychczasowych obserwacji większość osuwisk na analizowanych terenach powstaje w wyniku dynamicznych czynników naturalnych (infiltracji wód opadowych i roztopowych oraz podcięcia erozyjnego), które wykorzystywały naturalne predyspozycje danych obszarów do uruchomienia mas skalnych (tzw. czynniki statyczne): podatność podłoża na osuwanie – obecność utworów luźnych i warstw o różnej litologii i przepuszczalności. Szczególne zagrożenie stwarza infiltracja wód roztopowych

i opadowych oraz podcięcie erozyjne stoków, na których występują miększe pokrywy piasków, żwirów, iłów, glin i lessów. Większe ruchy masowe na tym obszarze mogą wystąpić także w wyniku podcięcia stoków podczas wezbrań i powodzi. Przeciwdziałanie ruchom masowym powinno polegać na sprawnej melioracji obszaru, która spowoduje szybkie odprowadzenie nadmiaru wód roztopowych i opadowych.

Osiadania terenu wskutek eksploatacji górniczej

W podłożu gminy Miedźna występują złoża węgla kamiennego, które poddane zostały eksploatacji w wyznaczonych obszarach górniczych. Można wskazać trzy główne rejony prowadzenia eksploatacji: część północna gminy to teren gdzie działalność prowadziła KWK Czeczott, część wschodnia to teren gdzie działalność prowadziła KWK Brzeszcze, a część południowo-zachodnia to teren, gdzie eksploatację prowadziła KWK Silesia.

KWK Czeczott prowadziła eksploatację w latach 1985-2005. Wpływy eksploatacji ujawniły się głównie w dolinie Pszczynki i Wisły. Duże przekształcenia terenu powstały m.in. w rejonie stawów Kozuby i Wierznik, tu też prowadzone były różnego typu prace rekultywacyjne polegające m.in. na odtworzeniu koryta Pszczynki. Obecnie teren górniczy nadal jest wyznaczony, ale eksploatacja nie jest prowadzona. Wytrobiska przeznaczone są do deponowania wód dołowych z innych kopalń. Nie przewiduje się wystąpienia szkód górniczych w obrębie terenu górniczego Wola I – Międzyrzecze.

Jak wynika z materiałów archiwalnych, KWK Brzeszcze do 2000 r. prowadziła eksploatację pod doliną Wisły, której wpływy ujawniły się od Góry aż do Woli. Także i tu, podobnie jak i w dolinie Pszczynki, konieczne było prowadzenie prac polegających na odtworzeniu koryta Wisły, w celu umożliwienia dalszego jej przepływu (ryzyko powstania bezodpływowej niecki osiadań). Obecnie KWK Brzeszcze nie przewiduje prowadzenia eksploatacji na terenie gminy Miedźna.

KWK Silesia prowadziła eksploatację w południowo-zachodniej części gminy, również w obrębie doliny Wisły oraz jej skłonu (m.in. rejon Jaru Sielecznik i Stawu Sołtysi). Także i tu eksploatacja doprowadziła do konieczności budowy obwałowań, tak by Wisła nie rozlewała się na niżej położone tereny powstałe w wyniku osiadań. Wyznaczony jest tu obszar i teren górniczy, ale brak jest informacji o prowadzeniu eksploatacji i osiadaniach.

4.1.4. Wody podziemne i powierzchniowe

Wody płynące

Obszar gminy charakteryzuje się bogatą siecią rzeczną, systemem kanałów i rowów melioracyjnych oraz stawami rybnymi. Głównymi rzekami gminy są Wisła i Pszczynka.

Spośród cieków które posiadają własne hydronimy na terenie gminy wyróżnia się Pszczynkę z Dopływem spod Rudawek oraz Wisłę z dopływami: Swornica, Zapadź i Gilówka. Formalnie zarówno Pszczynka, jak i Wisła stanowią granicę gminy, jednak na skutek naturalnego procesu meandrowania miejscami Wisła płynie obecnie inaczej niż przebieg granicy gminy.

Uzupełnieniem sieci hydrograficznej jest niezwykle gęsta sieć rowów i kanałów melioracyjnych, czy też młynówek. Bezpośrednio do Wisły i Pszczynki odprowadzane są wody ze stawów poprzez sieć kanałów i sztucznych przekopów między zlewniami. Wyznaczone działki wodne na tym obszarze są niepewne, gdyż w zależności od stanów wody lub potrzeb gospodarki wodnej na stawach, wody kierowane są systemem śluz i zastawek do różnych zlewni. Naturalny reżim przepływów Wisły i Pszczynki jest mocno

zakłócony w wyniku gospodarczej działalności człowieka przez gospodarkę wodną na zbiornikach położonych powyżej (Zbiornik Goczałkowicki i Zbiornik Łąka), zrzuty wód kopalnianych, przemysłowe użytkowanie wód oraz pobór na potrzeby komunalne.

Wody stojące

Ważnym elementem zagospodarowania terenu gminy są wody stojące, mające głównie charakter stawów hodowlanych ulokowanych zasadniczo w szerokiej dolinie Wisły. Zbiorniki sztuczne to głównie stawy rybne, posiadające na tym terenie stare, sięgające jeszcze średniowiecza tradycje (tzw. „Żabi Kraj”). Ogólna ich powierzchnia wg danych z mapy ewidencyjnej wynosi ok. 257 ha (5% powierzchni gminy). Wszystkich zbiorników wód powierzchniowych na terenie gminy jest ok. 210, z czego powierzchnię większą niż 1 ha mają aż 42 zbiorniki, a sześć stawów osiąga powierzchnię większą niż 10 ha. Największym stawem jest staw Wierznik (29,29 ha), następnie Dulnik (19,30 ha), Górniak (18,98 ha), Rychlik (17,13 ha), Staw Parkowy (12,46 ha) i Kozuby Trzecie (10,36 ha).

Prócz tych dużych zespołów stawów na terenie gminy występuje również szereg mniejszych zbiorników w postaci niewielkich oczek wodnych i stawików oraz starorzecza Wisły i Pszczynki.

Zagrożenie powodziowe

Zgodnie z mapami obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, które udostępnione zostały przez Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej na terenie gminy Miedźna zagrożenia powodziowe występują w dolinie Wisły i Pszczynki. Zinventaryzowano tu:

- obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat ($Q=10\%$),
- obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat ($Q=1\%$),
- obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat ($Q=0,2\%$),
- obszary obejmujące tereny narażone na zalanie w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwpowodziowego;

Zagrożeniem objęte są szerokie doliny Wisły i Pszczynki, ryzyko wystąpienia powodzi potęgowane jest przez specyficzne położenie w kotlinie, gdzie łączą się aż cztery duże rzeki: Wisła, Soła, Przemsza i Pszczynka oraz szereg mniejszych cieków, które łączą się w tym węźle wodnym. Prócz obszarów zagrożeń powodziowych związanych z wezbraniem wód na obszarze gminy występują również obszary narażone na zalanie w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwpowodziowego zarówno rzeki Wisły i Pszczynki.

Ujęcia wód powierzchniowych

Na terenie gminy znajdują się ujęcia powierzchniowe związane z potrzebą zaopatrzenia w wodę stawów rybnych. Nie zostały utworzone strefy ochrony bezpośredniej lub pośredniej.

Jednolite części wód powierzchniowych

Na terenie gminy Miedźna wyróżniono następujące Jednolite Części Wód Powierzchniowych (JCWP) oraz zlewnie JCWP:

- Wisła od Białej do Przemszy PLRW20001921199 (ciek Wisła),
- Pszczynka od zb. Łąka do ujścia PLRW20001921169 (ciek Pszczynka),
- Łękawka PLRW20006211549 (ciek Łękawka),
- Dankówka PLRW20006211569 (ciek Dankówka);

Cały teren gminy Miedźna położony jest tak, że niemal w całości mieści się w zlewniach dwóch JCWP Wisła od Białej do Przemszy. Zlewnie Łękawki i Dankówki zajmują jedynie dwa niewielkie skrawki terenu w dolinie Wisły, w południowej części gminy.

Regionalizacja hydrogeologiczna

Według Mapy Hydrogeologicznej w skali 1:200000 ark. Kraków i ark. Bielsko-Biała analizowany obszar wchodzi w skład Przedkarpackiego Regionu Hydrogeologicznego XXII, Podregion Przedkarpacko-Śląski XXII7, w którym główny poziom użytkowy wód podziemnych znajduje się w utworach czwartorzędowych, w żwirach i piaskach dolin rzecznych. Potencjalna wodonośność utworu studziennego wynosi od 10-70 m³/h, a zwierciadło swobodne wody znajdują się do głębokości 30 m w utworach rzecznych.

Użytkowe poziomy wodonośne

Stan zasobów hydrogeologicznych gminy Miedźna opisują dwie Mapy Hydrogeologiczne Polski: ark. Oświęcim (część północna) i ark. Kęty (część południowa). Użytkowe poziomy wodonośne występują w utworach czwartorzędowych i trzeciorzędowych. Poziomów wodonośnych brak jest w północnej części Gilowic oraz w centralnej i południowej części Woli. Poziom trzeciorzędowy jako poziom główny wskazano tylko w północno-wschodniej części Woli, a pozostałym obszarze wskazuje się poziomy czwartorzędowe.

Piętro wodonośne czwartorzędu budują osady rzeczne doliny Wisły i Pszczyńki oraz osady fluwioglacjalne zalegające w obszarze Wysoczyzny Pszczyńskiej. Występuje jeden poziom wodonośny o wyraźnym zróżnicowaniu jego warunków hydrogeologicznych w obszarach dolin i na wysoczyznach. W systemach dolinnych poziom wodonośny jest przepływowy, odkryty a ruch wody odbywa się w ośrodku porowym. Miąższość zawodnionej warstwy nie przekracza 10 metrów. Przepuszczalność osadów wyrażona współczynnikiem filtracji obliczonym z próbnych pompowań kształtuje się od 8,9 do 361,2 m³/24h, a wodoprzewodność przyjmuje wartości od 51 do 779 m³/24h. Maksymalne wydajności uzyskiwane z pojedynczej studni są zróżnicowane w granicach Q=5,2-42,0 m³/h przy depresjach odpowiednio 2,0 i 0,4 m. Poziom wodonośny zasilany jest wodami atmosferycznymi bezpośrednio na całym obszarze jego występowania. Zwierciadło ma charakter swobodny i zalega na głębokości od 0,7 do 6,4 m. Głębokość położenia zwierciadła wód uwarunkowana jest wielkością opadów. Zawodniona warstwa zalega na łach trzeciorzędowych i pozostaje w związku hydraulicznym z wodami powierzchniowymi. Podstawę drenażu stanowią Wisła i Pszczyńka, a regionalny spływ wód odbywa się w kierunku z południowego wschodu na północny zachód ku dolinie Wisły.

Pozom wodonośny występujący w obszarach wysoczyzn jest przepływowy, zakryty, lub częściowo zakryty, o charakterze porowym. Zawodnione osady piaszczysto-żwirowe o miąższości od 4,0 do 32,0 m zalegają na łach trzeciorzędowych, a miejscami również na glinach zwałowych. Warstwa wodonośna występuje na głębokości od 2,7 do 18,8 m i na przeważającym obszarze swego występowania przykryta jest osadami słabo przepuszczalnymi (głina zwałowa, mułki) o miąższości od 1,1 do 18,8 m. Zwierciadło wody jest napięte lub słabo napięte i stabilizuje się na głębokości od +1,0 do 18,0 m p.p.t. W rejonie Bodzowa warstwa wodonośna jest odkryta i występuje swobodnie zwierciadło wody. Na powierzchni ma tu miejsce bezpośrednie zasilanie zbiorników podziemnych poprzez opady atmosferyczne.

Jednostki czwartorzędowe są słabo i średnio chronione przed migracją zanieczyszczeń z powierzchni terenu. Stwierdzono punktowe zanieczyszczenie wód podziemnych. Ze względu na słabą izolację warstwy wodonośnej, a miejscami również jej brak, oraz duże

obciążenie środowiska antropopresją i związana z tym nietrwałość jakości wód podziemnych, obszar jednostek zaliczono do wysoko zagrożonych.

Utwory trzeciorzędowe zajmują prawie całą powierzchnię gminy, jednak wodonośność ich jest bardzo niewielka. Piętro o znaczeniu użytkowym występuje bardzo lokalnie w rejonie Woli na powierzchni ok. 1,5 km². Związane jest z przewarstwieniami piasków drobnopiaszczystych i pylastych oraz słabo związanych piaskowców występujących w obrębie łańcuchów marglistych i łańcuchów tj. facji dominującej w utworach trzeciorzędowych. Miąższość trzeciorzędowej warstwy wodonośnej waha się w granicach 30-65 m. Ograniczone rozpoznanie (2 otwory) nie pozwala na dokładniejsze określenie parametrów tego piętra. Wydajności potencjalne w granicach 13m³/h. Moduł zasobów dyspozycyjnych jest niski - 77,8 m³/24h/km².

Główne Zbiorniki Wód Podziemnych

Zachodnią część gminy obejmuje Główny Zbiornik Wód Podziemnych nr 346 Pszczyna.

Jednolite Części Wód Podziemnych

Według podziału Polski na jednolite części wód podziemnych zachodnia część gminy wchodzi w skład JCWPd nr 156, a wschodnia w JCWPd nr 157. Granica tego podziału przebiega podobnie jak granice zlewni Wisły i Pszczynki.

Ujęcia wód podziemnych

Na terenie gminy Miedźna, ze względu na zasobne poziomy wodonośne, znajduje się szereg ujęć wód podziemnych, z czego do zaopatrzenia ludności w wodę pitną służy jedno ujęcie komunalne w Gilowicach składające się z dwóch studni S1 i S2. Woda czerpana jest z utworów czwartorzędowo-trzeciorzędowych z głębokości 42 i 43 metry. Dla ujęcia wydane zostały dwa pozwolenia wodnoprawne wydane przez Starostę Pszczyńskiego: znak RO.V.6223-13/09 z dnia 12 maja 2009 r. (studnia S-2) oraz znak RO-III.6341.131.2013/2014 z dnia 10 lutego 2014 r. (studnia S-1). Dla ujęć wyznaczono tylko strefy ochrony bezpośredniej o rozmiarach 3x3 metry (studnia S-1) i 5x5 metrów (studnia S-2). Brak jest informacji o innych ujęciach wód podziemnych, dla których wydano by pozwolenia wodnoprawne oraz ustalono by strefy ochrony bezpośredniej.

4.1.5. Warunki klimatyczne

Obszar gminy Miedźna zlokalizowany jest, według regionalizacji rolniczo-klimatycznej Polski R. Gumińskiego (1948), w dzielnicy częstochowsko-kieleckiej XV. Dzielnicę tę charakteryzują następujące warunki: średnia temperatura stycznia wynosi około -3,0°C, średnia temperatura lipca około 15-16°C, średnia temperatura roczna 7-8°C, dni z przymrozkami od 112 do 130, dni mroźnych ok. 20-40, ostatnie przymrozki wiosenne występują najczęściej w końcu kwietnia lub na początku maja, czas zalegania pokrywy śnieżnej wynosi ok. 60-80 dni, okres wegetacyjny trwa od 200 do 210 dni, opady atmosferyczne znacznie zróżnicowane, do 650-750 mm/rok, przeważają wiatry południowo-zachodnie i zachodnie o prędkościach średnich 3- 4 m/s.

Warunki anemologiczne, szczególnie istotne dla przewietrzania obszaru i stanu sanitarnego powietrza (przemieszczanie zanieczyszczeń), są uzależnione od kierunku napływu głównych mas powietrza oraz modyfikowane przez rozkład zasadniczych elementów orograficznych na terenie gminy. Położona na obszarze Bierunia Starego stacja meteorologiczna posiada dane anemometryczne reprezentatywne dla całego regionu. Z danych IMGW za lata 1961-1990 wynika, że w rejonie stacji w ciągu roku

przeważają wiatry SW (24%), NW (16%), W (15%), NE (12%) oraz cisze (11%). Największe średnie prędkości (>3 m/s) były charakterystyczne dla wiatrów SW i W. Prędkości wiatrów kształtują się przeciętnie na poziomie 2,2 m/s (średnia roczna).

Warunki topoklimatyczne w dużej mierze kształtowane są przez miejscowe różnice w ukształtowaniu i pokryciu terenu. Powstawaniu odmiennych warunków klimatycznych sprzyjają nawet niewielkie różnice wysokości względnych, jeśli towarzyszą im określone warunki wymiany cieplnej podłoża z warstwą przygruntową powietrza oraz przewietrzaniem terenu. Szczególnej uwagi wymagają obszary predysponowane do tworzenia się mgieł i zastoisk chłodnego powietrza, dominujące w południowej, wschodniej i północnej części gminy, w obrębie dolin Wisły i Pszczyńki. Poza topoklimatem dolinnym na terenie gminy wyróżnia się jeszcze dwa główne typy topoklimatu: leśny w północno-zachodniej części gminy oraz typowo rolny w jej pozostałej części.

4.1.6. Gleby

Użytkowanie terenu

Gmina Miedźna charakteryzuje się wiejskim charakterem użytkowania terenu. Na terenie gminy przeważają grunty rolne (68,53%) oraz lasy i tereny zadrzewione (18,63%). Grunty orne zajmują 2106 ha, co stanowi 42,04% powierzchni gminy. Łąki i pastwiska zajmują odpowiednio ok. 562 ha i 359 ha, co stanowi 11,23% i 7,18% powierzchni gminy. Pozostałe użytki rolne zajmują ok. 8% powierzchni gminy – w tym stosunkowo dużą część zajmują grunty pod stawami i rowami. Charakterystyczne dla gminy jest wyodrębnienie się poszczególnych stref użytkowania, na co ma wpływ przede wszystkim usytuowanie części gminy w dolinach rzecznych, które ze względu na zagrożenie powodziowe nie były wykorzystywane pod zabudowę. W dolinach koncentrują się stawy, łąki i pastwiska, a na terenie wysoczyzny grunty orne oraz zabudowa poszczególnych sołectw. W części północno-zachodniej znajduje się jeden duży kompleks leśny stanowiący część Lasów Pszczyńskich. Z obrazu gminy, który kształtował się w czasach historycznych wyodrębnia się sołectwo Wola z dawnym zakładem Cieczott i osiedlem wielorodzinnym.

Tabela 1. Użytkowanie powierzchni gminy Miedźna na podstawie mapy ewidencyjnej

Grupa użytków gruntowych	Rodzaj użytku gruntowego	Oznaczenie	Gmina Miedźna ha / %	
Użytki rolne	Grunty orne	R	2106,12	42,04
	Sady	S	5,82	0,12
	Łąki trwałe	Ł	562,69	11,23
	Pastwiska trwałe	Ps	359,84	7,18
	Użytki rolne zabudowane	BR	125,69	2,51
	Grunty pod stawami	Wsr	247,1	4,93
	Rowy	W	25,23	0,5
	Grunty rolne zadrzewione	Lzr	0,73	0,01
	Użytki rolne razem		3433,22	68,53
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	Lasy	912	912	18,20
	Grunty zadrzewione i zakrzewione	21,25	21,25	0,42
	Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione razem		933,25	18,63
Grunty	Tereny mieszkaniowe	B	205,76	4,11

zabudowane i zurbanizowane	Tereny przemysłowe	Ba	90,12	1,8
	Inne tereny zabudowane	Bi	45,01	0,9
	Zurbanizowane tereny niezabudowane	Bp	5,74	0,11
	Tereny rekreacyjno – wypoczynkowe	Bz	8,24	0,16
	Użytki kopalne	K	-	-
	Tereny komunikacji			
	Drogi	Dr	138,55	2,77
	Tereny kolejowe	Tk	13,55	0,27
	Inne tereny komunikacyjne	Ti	0,17	0,00
		Tp		
	Grunty zabudowane i zurbanizowane razem		507,14	10,12
Użytki ekologiczne	Użytki ekologiczne	E	-	-
Nieużytki	Nieużytki	N	39,91	0,8
Grunty pod wodami	Grunty pod morskimi wodami wewnętrznymi	Wm	-	-
	Grunty pod wodami powierzchniowymi płynącymi	Wp	60,76	1,21
	Grunty pod wodami powierzchniowymi stojącymi	Ws	9,84	0,2
	Grunty pod wodami razem		70,6	1,41
Tereny różne	Tereny różne	Tr	26,01	0,52
Razem			5010,13	100%

Typy gleb

Budowa geologiczna i rzeźba terenu związana z niezwykle wyraźnym podziałem na tereny wysoczyzny i dolin rzecznych ma również bardzo duży wpływ na rozmieszczenie i wykształcenie się poszczególnych typów gleb. Największy udział na terenie gminy mają: gleby bielcowe i pseudobielcowe (43,75%) oraz gleby brunatne (28,56%). Trzecie miejsce według powierzchni zajmują mady, które występują głównie w dolinach Wisły i Pszczynki i zajmują ok. 481 ha, czyli 14,57%.

Kompleksy przydatności rolniczej

Spośród kompleksów rolniczej przydatności gleb na terenie gminy Miedźna zaznacza się zdecydowana przewaga kompleksu pszennego dobrego 2 (32,5%) oraz użytków zielonych średnich 2z (28%). Gleby kompleksu pszennego dobrego obejmują teren wysoczyzny lodowcowej, dodatkowo występują tu większe płaty kompleksu żytniego bardzo dobrego 5 i kompleksu zbożowo-pastewnego mocnego 8. Użytki zielone średnie z kolei obejmują doliny Wisły i Pszczynki. Bardzo niewielki jest udział użytków zielonych słabych i bardzo słabych (34 ha, czyli ok. 1,06% gleb). W obrębie północnej części wysoczyzny dominują gleby kompleksu żytniego słabego 6.

Bonitacja gleb

Na terenie gminy Miedźna zdecydowanie dominują grunty orne zajmując ok. 69,41% wszystkich gruntów rolnych. Łąki i pastwiska zajmują mniejsze powierzchnie stanowiąc odpowiednio 17,97% i 12,62% wszystkich gruntów rolnych. Spośród klas gleb najwięcej jest gleb klasy II i III, zajmują one łącznie 51% wszystkich gleb. Gleby klasy IV zajmują powierzchnię ok. 32,13% powierzchni gruntów. Gleb klas słabych i najsłabszych jest najmniej, zajmują one tylko 16,87% powierzchni gruntów. Gleby klasy III dominują w obrębie wysoczyzny w południowej i centralnej części gminy, w części północnej wysoczyzny przeważają gleby klas słabszych. Ze względu na bardzo dobre właściwości gleb duża część gruntów rolnych pozostaje w użytkowaniu rolniczym.

4.1.7. Roślinność i zwierzęta

Roślinność potencjalna

Obecnie na terenie gminy praktycznie nie występują naturalne zbiorowiska roślinne. Pierwotna roślinność terenu gminy reprezentowana była przez:

- 3 Niżowe nadrzeczne łęgi jesionowo-wiązowe w strefie zalewów epizodycznych (Ficario-Ulmetum typicum) – dolina Wisły,
- 5 niżowe łęgi olszowe i jesionowo-olszowe Fraxino-Alnetum – dolina Pszczynki i doliny mniejszych cieków,
- 16 grądy subkontynentalne dębowo-lipowo-grabowe Tilio-Carpinetum odmiana małopolska z bukiem i jodłą, forma wyżynna, seria uboga – zachodnia część sołectwa Miedźna i południowa część sołectwa Grzawa,
- 17 grądy subkontynentalne dębowo-lipowo-grabowe Tilio-Carpinetum odmiana małopolska z bukiem i jodłą, forma wyżynna, seria żyzna – forma przeważająca na obszarze wysoczyzny oraz w rejonie Woli, główne zbiorowisko budujące dawniej lasy gminy,
- 47 kontynentalne bory mieszane (Querco-Pinetum) – wschodnia część kompleksu leśnego Lasów Pszczyńskich,
- 49 suboceaniczne śródlądowe bory sosnowe w kompleksie boru świeżego (Leucobryo-Pinetum), boru suchego (Cladonio-Pinetum) i boru wilgotnego (Molinio-Pinetum) – zachodnia część kompleksu leśnego Lasów Pszczyńskich;

Spośród wymienionych zbiorowisk obecnie występują jedynie łęgi olszowe w dolinach cieków. Najlepiej prezentuje się fragment torfowiska Zapadź. Łęgów jesionowo-wiązowych praktycznie brak. Pozostałe naturalne zbiorowiska uwidaczniają się jedynie jako pojedyncze drzewa (np. pojedyncze dęby w zadrzewieniach śródpolnych, aleje i szpalery drzew, pozostałość parku w Górze, jedyny w gminie pomnik przyrody itd.) lub też jako niewielkie płaty w lasach gospodarczych. Najciekawsze pozostałości grądów to trzy jary w południowo-zachodniej części Grzawy, gdzie w wyższych partiach pojawiają się zadrzewienia grądowe, a w niższych, podmokłych - łęgowe. Również tereny rolne, a zwłaszcza uprawiane grunty orne stanowią element silnie zmieniony antropogenicznie.

Roślinność rzeczywista

W strukturze przyrodniczej gminy można wyróżnić poszczególne jednostki charakteryzujące się jednolitą strukturą przyrodniczą. Generalnie największy wpływ na strukturę przyrodniczą gminy mają z jednej strony kompleksy stawów oraz doliny Wisły i Pszczynki, a z drugiej położenie pozostałej części gminy na wysoczyźnie lessowej i wodnolodowcowej o bardzo dogodnych warunkach do rolnictwa.

Gminę od południa, wschodu, północy i północnego zachodu otaczają doliny Wisły i Pszczynki. Rzeki łączą się ze sobą w północno-wschodniej części gminy tworząc rozległą wspólną dolinę. W północno-zachodniej części terenu wyraźnie zaznacza się jeden duży kompleks leśny, jedyny na terenie gminy. Jest to las silnie przekształcony, o charakterze gospodarczym, w którym dominują ubogie monokultury sosnowe. Jedynie w pobliżu doliny Pszczynki zaznacza się nieco większy udział bardziej naturalnych drzewostanów (np. olchy rosnące w pobliżu starorzeczy). Poza terenami leśnymi i dolinami cieków na terenie gminy dominują rozległe powierzchnie rolne przedzielone zabudową sołectw, głównie o charakterze zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub zagrodowej.

Odmiennym charakterem cechuje się jedynie sołectwo Wola, które poprzez budowę kopalni oraz okolicznych osiedli mieszkaniowych ma charakter miejski.

Tereny rolne cechują się raczej niskimi walorami przyrodniczymi, jednak w części zachodniej wartościowa zarówno pod względem przyrodniczym, jak i krajobrazowym jest duża ilość zadrzewień śródpolnych i remiz. Teren ten dawniej proponowany był do objęcia ochroną jako Pszczyński Park Krajobrazowy. Interesującym elementem pod względem przyrodniczym, który znajduje się na pograniczu doliny Wisły i Wysoczyzny Pszczyńskiej, są trzy jary wypreparowane w pokrywach lessowych. Rosną tu pozostałości lasów grądowych i łęgowych. W północno-zachodniej części wysoczyzny w kierunku północnym płynie Dopływ spod Rudawek. Także i jego dolina cechuje się podwyższonymi walorami przyrodniczymi, m.in. odcinek z zadrzewieniami olchowymi pomiędzy ul. Leśną i ul. Topolową i kilkoma stawami. Teren ten jest prawdopodobnie pozostałością folwarku.

Najcenniejsze tereny gminy pod względem przyrodniczym to kompleksy poszczególnych stawów, a także dolina Wisły z licznymi starorzeczami. Do cennych należy zaliczyć nie tylko same stawy, ale także ich otoczenie, na które często składają się zadrzewienia złożone z wiekowych drzew (dęby, graby) czy też związane z bagiennym podłożem lasy łęgowe Fraxino-alnetum. Dolina Wisły została objęta ochroną prawną jako obszar Natura 2000, przy czym należy pamiętać, że jest to tzw. obszar ptasi, więc ochronie podlegają tylko siedliska gatunków ptaków istotne dla wspólnoty. Terenami, które należałoby objąć dodatkową ochroną są poszczególne starorzecza Wisły znajdujące się we wschodniej części gminy. Teren ten był proponowany do ochrony, m.in. w poprzedniej edycji studium. Starorzecza są siedliskiem licznych gatunków chronionych, w szczególności zagrożonych wyginięciem: grzybieńczyka wodnego i kotewki orzecha wodnego. Stanowią ważne w skali lokalnej ostoje przyrody i istotny element doliny Wisły – najważniejszego w Polsce korytarza ekologicznego. Ich zachowanie jest niezbędne dla jego dalszego prawidłowego funkcjonowania. W latach 2012-2015 prowadzona była inicjatywa p.n. „Rewitalizacja, ochrona bioróżnorodności i wykorzystanie walorów starorzeczy Wisły, zatrzymanie degradacji doliny górnej Wisły jako korytarza ekologicznego”, realizowana przez Towarzystwo na Rzecz Ziemi. W ramach projektu prowadzona była m.in. inwentaryzacja siedlisk.

4.1.8. Ochrona przyrody

W myśl ustawy o ochronie przyrody na terenie gminy Miedźna występują trzy formy ochrony przyrody: obszar Natura 2000, użytek ekologiczny i pomnik przyrody.

Stawy w Brzeszczach (PLB120009). Obszar specjalnej ochrony ptaków powołany Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 27 października 2008 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków natura 2000 (Dz.U. z 2008 r. Nr 198, poz. 1226), zmieniony Rozporządzeniem Ministra Środowiska z 22 czerwca 2017 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. z 2017 r., poz. 1416). Dla obszaru ustalono plan zadań ochronnych Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Krakowie i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 29 sierpnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Stawy w Brzeszczach PLB120009 (Dz. Urz. Woj. Śl. z dnia 2 września 2014 r., poz. 4431 i Dz.Urz. Woj. Małop. z dnia 2 września 2014 r., poz. 4786), zmienionym Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Krakowie i Regionalnego Dyrektora

Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 30 stycznia 2017 r. zmieniającym zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Stawy w Brzeszczach PLB120009 (Dz. Urz. Woj. Małop. Z dnia 31 stycznia 2017 r., poz. 861; Dz. Urz. Woj. Śl. z dnia 31 stycznia 2017 r., poz. 632). Obszar ostoi ptasiej zajmuje łącznie prawie 3101 ha. W skład ostoi ptasiej wchodzi kompleksy stawów hodowlanych w Dolinie Górnej Wisły, położone po obydwu stronach rzeki. Wisła ma tutaj naturalny charakter, meandruje i w jej dolinie znajduje się sporo niewielkich starorzeczy. Część ostoi znajdująca się na terenie woj. śląskiego obejmuje dolinę Wisły oraz stawy hodowlane w gminie Miedźna. Wg SDF i Planu Zadań Ochronnych dla tego obszaru znaczące populacje ptaków gniazdujących (A-C) to: perkozy *Tachybaptus ruficollis*, perkoz dwuczuby *Podiceps cristatus*, zausznik *Podiceps nigricollis*, krakwa *Anas strepera*, głowienka *Aythya ferina*, czernica *Aythya fuligula*, kokoszka *Gallinula chloropus*, rybitwa białowąsa *Chlidonias hybrida*, rybitwa czarna *Chlidonias niger*, bąk *Botaurus stellaris*, bączek *Ixobrychus minutus*, ślepowron *Nycticorax nycticorax*, krwawodziób *Tringa totanus*, mewa czarnogłowa *Larus melanocephalus*, śmieszka *Larus ridibundus*, rybitwa rzeczna *Sterna hirundo*, zimorodek *Alcedo atthis*. Zagrożeniem dla obszaru jest zaniechanie lub zmiana użytkowania stawów hodowlanych, likwidacja wysp na stawach, wycinanie zakrzewień, likwidacja szuwarów i roślinności wodnej na stawach, zmiana przeznaczenia stawów hodowlanych na stawy rekreacyjne, zaniechanie gospodarki stawowej, regulacja Wisły, wycinanie zakrzewień nadrzecznych i składowanie odpadów górniczych w jej dolinie.

Użytek ekologiczny Zapadź. Użytek został utworzony Rozporządzeniem Nr 58/04 Wojewody Śląskiego z dnia 8 września 2004 r. w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego torfowiska pod nazwą „Zapadź” w gminie Miedźna. Torfowisko obejmuje obszar około 22,7 ha i jest najprawdopodobniej wyrobiskiem po dawnych złożach gliny lub ilów. Występują tu rośliny rzadkie i chronione, a także wiele chronionych zwierząt, związanych z siedliskami błotnymi, wodnymi i torfowiskowymi. Celem ochrony jest zachowanie ze względów przyrodniczych, naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych ekosystemu torfowiska ze stanowiskami rzadkich i zanikających gatunków roślin. Występują tu m.in.: siedmiopalecznik błotny *Comarum palustre*, czermień błotna *Calla palustris*, tojeść bukietowa *Lysimachia thyrsiflora*; bobrek trójkolistkowy *Menyanthes trifoliata*, kukułka krwista *Dactylorhiza incarnata*, roszciska okrągłolistna *Drosera rotundifolia*, rzęśl sp. *Callitriche* sp.; borówka bagienna *Vaccinium uliginosum*, szalej jadowity *Cicuta virosa*, kruszyna pospolita *Frangula alnus*, fiołek błotny *Viola palustris*, knieć błotna *Caltha palustris*, kosaciec żółty *Iris pseudacorus*, ostrożeń błotny *Cirsium palustre*, skrzyp błotny *Equisetum palustre*, skrzyp bagienny *Equisetum fluviatile*, pałka szerokolistna *Typha latifolia*, mięta sp. *Mentha* sp. Oprócz roślin występuje tu wiele chronionych i rzadkich zwierząt związanych z siedliskami błotnymi, wodnymi i torfowiskowymi. Torfowiska również wzbogacają krajobraz i stanowią swoisty zbiornik retencyjny przyjmujący nadmiar wody w okresie obfitych deszczy, a oddający tę wodę powoli w czasie okresów bezdeszczowych.

Pomnik przyrody – Na terenie gminy Miedźna rośnie jedno drzewo objęte ochroną jako pomnik przyrody, jest to dąb szypułkowy *Quercus robur* o pierśnicy 223 cm i obwodzie 701 cm, wysokość drzewa wynosi 24 m. Dąb rośnie w przy ul. Wiejskiej 68a na granicy sołectw Miedźna i Frydek. Pomnik został utworzony Rozporządzeniem Nr 53/06 Wojewody Śląskiego z dnia 5 października 2006 r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody - drzewa gatunku dąb szypułkowy (*Quercus robur*) rosnącego na terenie Nadleśnictwa Kobiór (Dz. Urz. Woj. Śl. z 2007 r. Nr 119, poz. 3359).

Proponowane formy ochrony przyrody

Na terenie gminy Miedźna znajduje się szereg obszarów i obiektów, które posiadają dużą wartość przyrodniczą i powinny być chronione przez zabudowę i zmianami zagospodarowania. W studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania gminy z 2000 r. wskazywano część terenów do objęcia ochroną. Dla potrzeb opracowania ekofizjograficznego zaktualizowano to zagadnienie, z części propozycji zrezygnowano i dodano jeden teren. W stosunku do stanu z 2000 r. zrezygnowano z dalszego wskazywania propozycji Pszczyńskiego Parku Krajobrazowego oraz Parku w Górze. Poniżej wskazano pięć terenów, które proponuje się objąć ochroną oraz które należy chronić przed zmianami zagospodarowania:

- Dolina Wisły jako zespół przyrodniczo-krajobrazowy (obejmuje rozległy teren doliny Wisły z licznymi stawami i starorzeczami. Teren ten pełni funkcję ważnego korytarza ekologicznego. Podtrzymuje się propozycję ochrony tego terenu, pomimo, że jest on już częściowo chroniony w ramach obszaru Natura 2000. Należy tu jednak wskazać, że w ramach obszaru Natura 2000 chroni się tylko siedliska niektórych ptaków, a nie całość siedlisk i krajobrazu. Utworzenie zespołu przyrodniczo-krajobrazowego ma na celu zachowanie doliny Wisły od dalszych przekształceń i niekorzystnych oddziaływań),
- Dolina Pszczyнки jako zespół przyrodniczo-krajobrazowy (teren o mniejszych walorach, ale również godny zachowania, jako że łączy się z doliną Wisły oraz stanowi lokalny korytarz ekologiczny. W szczególności należy chronić tu pozostałości starorzeczy Pszczyнки),
- Jary w Grzawie jako użytek ekologiczny (trzy jary na zboczach Wysoczyzny Pszczyńskiej opadającej tu stromo do doliny Wisły, jednym z jarów jest wskazywany wcześniej do ochrony Jar Sielecznik. Jary stanowią pozostałość lasów grądowych oraz przedstawiają dużą wartość geomorfologiczną),
- Pola w Miedźnej i Grzawie jako zespół przyrodniczo-krajobrazowy (wartość przyrodnicza tych terenów nie jest tak duża jak chociażby starorzeczy czy pozostałości łąk, ale niezwykle charakterystyczny jest tu krajobraz typowej wsi pszczyńskiej z dużą ilością zadrzewień śródpolnych i remiz położonych na obszarze wysoczyzny, co umożliwia dokonywanie dalekich wglądów krajobrazowych),
- Dolina Dopływu spod Rudawek jako zespół przyrodniczo-krajobrazowy (dolina niewielkiego cieku płynąca w zachodniej części gminy, łączy teren pól w Miedźnej i doliny Wisły z doliną Pszczyнки po zachodniej stronie gminy. Miejscami w dolinie Dopływu spod Rudawek znajdują się niewielkie stawy oraz zadrzewienia o charakterze łąkowym).

Korytarze ekologiczne

Na terenie gminy Miedźna znajdują się trzy formy terenowe, które tworzą ważne dla przemieszczania się zwierząt korytarze ekologiczne, jest to: dolina Wisły, dolina Pszczyнки oraz wschodnia część Lasów Pszczyńskich, zwana też Lasami Kobiórkimi. W opracowaniu CDPGŚ z 2007 r. (uzupełnionym i uszczegółowionym dla celów planu zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego z 2016 r.) wyznaczono następujące korytarze ekologiczne:

- K/Wisła-LPK (Wisła – Lasy Pszczyńsko-Kobiórskie) – korytarz ssaków kopytnych – obejmuje dolinę Wisły. Korytarz łączący okolice Zbiornika Goczałkowickiego ze

wschodnią częścią Lasów Pszczyńsko-Kobiórskich. Biegnie doliną Wisły i ciągiem stawów rybnych wraz z otaczającymi je zadrzewieniami. Newralgiczne fragmenty to odcinki między miejscowościami Goczałkowice - Czechowice-Dziedzice oraz Brzeszcze - Góra. Zagrożenia: droga krajowa nr 1, intensyfikacja ruchu na drodze Góra - Brzeszcze, ruch na linii kolejowej Katowice - Bielsko-Biała, melioracje i regulacje Wisły, zaprzestanie użytkowania stawów rybnych i regulacja Pszczynki;

- K/LPK-LM/2 – korytarz ssaków kopytnych – w obrębie gminy obejmuje dolinę Pszczynki. Korytarz łączący wschodnią część Lasów Pszczyńsko-Kobiórskich z Lasami Murckowskimi. Przebiega dolinami potoków Młynówka i Korzeniec, omija od wschodu Bojszowy i Bieruń, a następnie dociera do Lasów Murckowskich pasem zadrzewień i niewielkich kompleksów leśnych otaczających ciek Mleczna. Newralgiczne fragmenty korytarza pomiędzy miejscowościami: Międzyrzecze-Wola, Jedlina-Bojszowy, Stary Bieruń-Nowy Bieruń i Bieruń-Lędziny. Zagrożenia: intensyfikacja ruchu na drogach (Międzyrzecze-Wola, Jedlina-Bojszowy, Stary Bieruń-Nowy Bieruń i Bieruń-Lędziny), ruch na liniach kolejowych, rozwój zabudowy, melioracje i regulacje potoków i zaprzestanie użytkowania stawów rybnych;
- Lasy Pszczyńsko-Kobiórskie – korytarz ssaków drapieżnych – las w NW części gminy. Do końca lat 90 XX w. na tym terenie występowały wilki. Poddane tu były silnej presji łowieckiej. Notowane były również przypadki śmierci wilków spowodowane kolizjami z samochodami. Obszar ten może być z powodzeniem rekolonizowany przez wilki. Jednakże, ze względu na otaczające go rozległe aglomeracje miejskie i przecinające je ruchliwe drogi, w tym przez drogę krajową nr 1, teren ten jest stosunkowo najmniej korzystny dla tych drapieżników w porównaniu do pozostałych obszarów węzłowych. Zagrożenia: intensyfikacja ruchu kołowego na drogach (Pszczyna-Tychy, Żory-Woszczycze, Kobiór-Gostyń, Pszczyna-Międzyrzecze, Pszczyna-Żory), intensyfikacja ruchu na liniach kolejowych i zbyt intensywna penetracja obszaru przez zbieraczy runa leśnego;
- Korytarz dla ptaków „Dolina Górnej Wisły”, cały teren tego korytarza stanowi również przystanek o charakterze ponadregionalnym „Stawy w Zawadce i Brzeszczach”. Korytarz obejmuje dolinę Wisły od Bramy Morawskiej aż do granic województwa śląskiego. W okresie wiosennym i jesiennym mają tu miejsce ożywione migracje ptaków, zwłaszcza wodno-błotnych. Korytarz jest wykorzystywany jako szlak przelotu ptaków na południe i południowy wschód, miejsce odpoczynku i żerowania ptaków migrujących szerokim frontem kierunkiem SWW-NEE, miejsce wnikania w głąb lądu gatunków typowo morskich i północnych i miejsce wnikania w głąb kraju gatunków południowo-europejskich;
- Korytarz spójności M24 „Pszczynka”;
- Korytarz spójności M22 „Wisła”.

Z kolei w opracowaniu W. Jędrzejewskiego z 2011 r. na terenie gminy wyznaczono korytarze stanowiące elementy Korytarza Południowego:

- Dolina Górnej Wisły KPd-10,
- Lasy Pszczyńskie KPd-15b.

4.1.9. Krajobraz

Według podziału na typy krajobrazu naturalnego na terenie gminy Miedźna wyróżnia się trzy typy krajobrazu naturalnego:

- krajobraz wyżynno-lessowy,
- krajobraz dolin i równin akumulacyjnych – tarasów nadzalewowych,
- krajobraz den dolinnych.

Na ten krajobraz nakłada się krajobraz kulturowy. Na terenie gminy wyróżnić można szereg różnego typu krajobrazów, przy czym zdecydowanie dominuje tu krajobraz rolniczy, zwłaszcza w części zachodniej i centralnej gminy. Mając na uwadze poszczególne typy krajobrazu kulturowego na terenie gminy można wydzielić:

- krajobraz rolniczy gruntów wielkoobszarowych – dominuje na dużej części gminy. Urozmaicheniem tego krajobrazu są liczne zadrzewienia śródpolne i remizy, które nadają temu terenowi charakteru typowej wsi pszczyńskiej,
- krajobraz wsi w typie łańcuchowym – tu głównie sołectwa Miedźna i Grzawa,
- krajobraz wsi rozproszonej – sołectwa Gilowice i Frydek, tu niestety zwłaszcza w ostatnich latach widoczny jest proces rozpraszania zabudowy,
- krajobraz miejski z osiedla patronackiego z zabudową wielorodzinną i pozostałymi obiektami użyteczności publicznej w Woli,
- krajobraz przemysłowy z ogromnymi zabudowaniami dawniej KWK Czeczott (obecnie Piast Ruch II),
- krajobraz leśny w typie lasów gospodarczych w północno-wschodniej części gminy,
- krajobraz dolin rzecznych z kompleksami stawów, meandrami i starorzeczami w dolinie Wisły i w mniejszym stopniu w dolinie Pszczynki.

Na wschodzie gminy krajobraz ma charakter równinny, w części południowo-wschodniej procesy erozyjne były bardziej intensywne i doprowadziły do wykształcenia rzeźby falisto-pagórkowatej. Tereny te cechuje więc silniejsza erozja, w związku z czym te okolice mają ciekawsze ukształtowanie powierzchni i są bardziej atrakcyjne widokowo. Dolina Wisły urozmaicona licznymi stawami również przedstawia bardzo duże walory krajobrazowe.

Jedynym charakterystycznym obiektem w gminie jest szyb dawnej KWK Czeczott. Jest to obiekt widoczny nawet z odległości kilkudziesięciu kilometrów.

Niewiele jest na terenie gminy elementów, które można określić za zdecydowanie negatywnie oddziałujące na krajobraz. Niewątpliwie takim obiektem będą zabudowania dawnej kopalni Czeczott. Kolejnym terenem, który niekorzystnie wpływa na krajobraz gminy jest samo centrum w Miedźnej (skrzyżowanie ul. Pszczyńskiej i ul. Wiejskiej). Znajduje się tu nagromadzenie wzajemnie wykluczającej się architektury wraz z licznymi reklamami i znakami drogowymi. Do niekorzystnych elementów krajobrazu zaliczyć należy również rozwój zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w sołectwach Gilowice, Frydek, Miedźna i Góra. Zabudowa często pozbawiona jest cech architektonicznych, lokowana jest w luźnej zabudowie, a do tego także wzajemnie nie koresponduje ze sobą.

4.1.10. Istniejące problemy ochrony środowiska

Jakość powietrza

Na stan powietrza w gminie Miedźna mają wpływ następujące czynniki: emisja zorganizowana pochodząca ze źródeł punktowych i powierzchniowych, niska emisja, emisja ze środków transportu i komunikacji (emisja liniowa), emisja niezorganizowana. Na terenie gminy Miedźna zanieczyszczanie pochodzi głównie ze spalania paliw stałych na potrzeby ogrzania budynków oraz spalania paliw silnikowych w pojazdach.

Podstawową masę zanieczyszczeń odprowadzanych do atmosfery stanowi dwutlenek węgla. Jednak najbardziej uciążliwe składniki spalin to przede wszystkim dwutlenek siarki, tlenki azotu, tlenek węgla i pył. W mniejszych ilościach emitowane są również chlorowodór, różnego rodzaju węglowodory aromatyczne i alifatyczne. Wraz z pyłem emitowane są również metale ciężkie, pierwiastki promieniotwórcze i wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne, a wśród nich benzo-alfa-piren, uznawany za jedną z bardziej znaczących substancji kancerogennych. W pyłe zawieszonym ze względu na zdolność wnikania do układu oddechowego, wyróżnia się frakcje o ziarnach: powyżej 10 mikrometrów i pył drobny poniżej 10 mikrometrów (PM10). Ta druga frakcja jest szczególnie niebezpieczna dla człowieka, gdyż jej cząstki są już zbyt małe, by mogły zostać zatrzymane w naturalnym procesie filtracji oddechowej.

Przy spalaniu odpadów z produkcji tworzyw sztucznych opartych na polichlorku winylu do atmosfery mogą dostawać się substancje chlorowcopochodne, a wśród nich dioksyny i furany. O wystąpieniu zanieczyszczeń powietrza decyduje ich emisja do atmosfery, natomiast o poziomie w znacznym stopniu występujące warunki meteorologiczne. Przy stałej emisji, zmiany stężeń zanieczyszczeń są głównie efektem przemieszczania, transformacji i usuwania ich z atmosfery. Stężenie zanieczyszczeń zależy również od pory roku. Sezon zimowy charakteryzuje się zwiększonym zanieczyszczeniem atmosfery głównie przez niską emisję, a sezon letni przez skażenia wtórne powstałe w reakcjach fotochemicznych.

Ocenę stanu powietrza atmosferycznego przeprowadzono w oparciu o dane z 2020 r. pochodzące z Systemu monitoringu jakości powietrza województwa śląskiego oraz opracowania Głównego Inspektora Ochrony Środowiska pt.: „Roczna ocena jakości powietrza w województwie śląskim. Raport wojewódzki za rok 2020”.

Na terenie województwa śląskiego zostało wydzielonych 5 stref zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z 10 sierpnia 2012 roku w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza (Dz. U. z 2012 r., poz. 914). Są to:

- strefa śląska (należy do niej Gmina Miedźna),
- aglomeracja górnośląska,
- aglomeracja rybnicko-jastrzębska,
- miasto Bielsko-Biała,
- miasto Częstochowa.

Podstawę klasyfikacji stref w oparciu o wyniki rocznej oceny jakości powietrza stanowiły:

- dopuszczalny poziom substancji w powietrzu,
- poziom docelowy,
- poziom celu długoterminowego,
- określone rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz.U. 2012, poz. 1031).

Ocenę przeprowadzono z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych:

- ze względu na ochronę zdrowia ludzi – dla wszystkich stref,
- ze względu na ochronę roślin – dla strefy śląskiej.

Ocena pod kątem ochrony zdrowia obejmuje: dwutlenek azotu NO₂, dwutlenek siarki SO₂, benzen C₆H₆, ołów Pb, arsen As, nikiel Ni, kadm Cd, benzo(a)piren B(a)P, pył PM10, pył PM2,5, ozon O₃, tlenek węgla CO. W ocenie pod kątem ochrony roślin uwzględnia się: dwutlenek siarki SO₂, tlenki azotu NO, ozon O₃.

Z klasyfikacji pod kątem ochrony roślin wyłączone są strefy: aglomeracje powyżej 250 tys. mieszkańców i miasta powyżej 100 tys. mieszkańców. Dla wszystkich substancji podlegających ocenie, strefy zaliczono do jednej z poniższych klas:

- klasa A - jeżeli stężenia zanieczyszczenia na jej terenie nie przekraczały odpowiednio poziomów dopuszczalnych, poziomów docelowych, poziomów celów długoterminowych,
- klasa C - jeżeli stężenia zanieczyszczenia na jej terenie przekraczały poziomy dopuszczalny lub docelowy
- klasa C1 - jeżeli stężenia pyłu zawieszonego PM_{2,5} na jej terenie przekraczały poziom dopuszczalny 20 µg m³ do osiągnięcia do dnia 1 stycznia 2020 roku (faza II),
- klasa D1 - jeżeli stężenia ozonu w powietrzu na jej terenie nie przekraczały poziomu celu długoterminowego,
- klasa D2 - jeżeli stężenia ozonu na jej terenie przekraczały poziom celu długoterminowego.

Przekroczenia dotyczyły benzo(a)pirenu, ozonu i pyłu zawieszonego. Na terenie gminy Miedźna, jak i na terenach wszystkich gmin sąsiednich najdotkliwszym problemem jest niska emisja pochodząca z opalania domów jednorodzinnych węglem. Od 1 września 2017 r. na terenie województwa śląskiego obowiązuje tzw. uchwała antysmogowa, dzięki której również i w gospodarstwach domowych nastąpi ograniczenie możliwości lokalizowania źródeł ciepła wykorzystujących najgorsze jakościowo paliwa. Można mieć nadzieję, że na skutek tej uchwały sytuacja będzie stopniowo poprawiała się, ale wymaga to zaangażowania znacznych środków i zintegrowanej strategii działania na każdym szczeblu: samorządowym, wojewódzkim i krajowym.

Emisja z emitatorów liniowych

Jednym z podstawowych czynników środowiskotwórczych, związanych z komunikacją jest zanieczyszczenie powietrza występujące w sąsiedztwie dróg. Pojazdy samochodowe poruszające się po drogach, emitują do atmosfery duże ilości różnorodnych substancji toksycznych, powstających w wyniku spalania paliwa napędowego, a także na skutek wzajemnego oddziaływania opon i nawierzchni dróg oraz zużywania się niektórych elementów pojazdu (powstają wtedy zanieczyszczenia w postaci pyłów gumowych, azbestowych, kamiennych oraz rdzy, sadzy itp.).

Przez teren gminy przebiega droga wojewódzka nr 933 Rzuchów - Wodzisław Śl. - Jastrzębie Zdrój - Pawłowice - Pszczyna - Oświęcim - Chrzanów (w granicach gminy na odcinku ok 6,0 km) oraz 9 dróg powiatowych.

Emisja z emitatorów punktowych

Zgodnie z przeprowadzoną inwentaryzacją na potrzeby opracowania „Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Miedźna na lata 2015 – 2020” ogrzewanie indywidualnych obiektów mieszkaniowych odpowiada za większość emisji generowanej na terenie gminy, szczególnie szkodliwością charakteryzują się lokalne kotły węglowe, gdzie spalany jest głównie węgiel niskiej jakości przez co do atmosfery emitowane są szkodliwe i uciążliwe pyły. W obszarze tym szczególnie istotne jest wspieranie działań związanych z wymianą źródeł ciepła na bardziej ekologiczne (gazowe, biomasowe) oraz promowanie racjonalnego gospodarowania energią przy jednoczesnym wykorzystaniu energii odnawialnej.

Jakość wód powierzchniowych

Gmina Miedźna leży w zasięgu czterech jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP):

- PLRW20001921199 – Wisła od Białej do Przemszy,
- PLRW20001921169 – Pszczyńska od zb. Łąka do ujścia,
- PLRW 20006211549 – Łękawka (niewielki obszar na południu gminy),
- PLRW 20006211569 – Dankówka (niewielki obszar na południu gminy).

Zgodnie z przyjętymi kryteriami oceną objęto JCWP badane w 2018 roku oraz w latach poprzednich, uwzględniając zasady dziedziczenia ocen (przenoszenia ocen z lat poprzednich: w przypadku monitoringu diagnostycznego oceny wykonane na podstawie tego monitoringu zachowują ważność przez okres 6 lat, w przypadku monitoringu operacyjnego i obszarów chronionych przez okres 3 lat).

Na podstawie raportu oceny stanu jednolitych części wód rzek i zbiorników zaporowych w roku 2018-2019 ustalono dla:

➤ JCWP Wisła od Białej do Przemszy:

- ze względu na klasę elementów biologicznych- potencjał ekologiczny zły,
- ze względu na klasę elementów hydromorfologicznych – potencjał ekologiczny poniżej dobrego,
- ze względu na klasę elementów fizykochemicznych – potencjał ekologiczny dobry i poniżej dobrego,
- pod względem ogólnym potencjał ekologiczny określono jako zły,
- potencjał chemiczny określono jako poniżej stanu dobrego w wyniku przekroczeń stężeń średniorocznych i maksymalnych;

➤ JCWP Pszczyńska od zb. Łąka do ujścia:

- ze względu na klasę elementów biologicznych – na podstawie badań fitobentosu wody zaliczono do II klasy,
- ze względu na klasę elementów fizykochemicznych (grupa 3.1 do 3.5)- wody zaliczono do >II klasy - nie wystąpiło przekroczenie stężeń średniorocznych i maksymalnych dla wskaźników,
- ze względu na klasę elementów fizykochemicznych specyficznych, oraz zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne (grupa 3.6) wody zaliczono do II klasy,
- ze względu na stan/potencjał ekologiczny – III umiarkowany potencjał ekologiczny,
- klasyfikacja stanu chemicznego- poniżej stanu dobrego,
- ocena stanu JCWP- zły stan wód.

Na potencjał/stan ekologiczny rzeki Pszczyńska oraz rzeki Wisła duży wpływ mają czynniki zewnętrzne – są to główne odbiorniki oczyszczonych ścieków komunalnych oraz wód zasolonych z kopalń należących do Przedsiębiorstwa Górniczego Silesia oraz TAURON Wydobywanie.

Jakość wód podziemnych

Na terenie gminy Miedźna w 2018 roku prowadzono monitoring jakości wód podziemnych w punkcie pomiarowym dla JCWPd PLGW2000157 w Miedźnej. W wyniku przeprowadzonych badań wody poziome zaklasyfikowano jako wody niezadowolającej jakości (klasa IV), przy czym ze względu na przekroczone stężenia dopuszczalne żelaza i manganu, wody te pod względem właściwości fizyko –chemicznych sklasyfikowane były

jako wody złej jakości (V klasa). Pod względem wskaźników organicznych wody zostały zaliczone do klasy I jako wody bardzo dobrej jakości.

Dla JCPWPd PLGW2000156 monitoring w 2018 r. prowadzony był poza gminą Miedźna w miejscowości Piasek (gm. Pszczyna), gdzie zakwalifikowano wody podziemne do IV klasy jako wody niezadowalającej jakości, przy czym ze względu na przekroczone stężenia żelaza, manganu i amoniaku, wody te pod względem właściwości fizyko-chemicznych klasyfikowane były jako wody złej jakości (V klasa).

Klimat akustyczny

Dopuszczalne poziomy hałasu powinny odpowiadać wymaganiom rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. Nr 120, poz. 826 ze zm.). Głównym źródłem hałasu i drgań w środowisku obszaru gminy jest transport drogowy, odbywający się samochodowymi szlakami komunikacyjnymi o relatywnie wysokim udziale transportu ciężkiego (DW 933).

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach w roku 2014 przeprowadził badania hałasu komunikacyjnego w dwóch punktach. Działania te wykonano w ramach „Programu Państwowego Monitoringu Środowiska dla województwa Śląskiego na lata 2013-2015”, w celu określenia wpływu hałasu drogowego na zabudowę chronioną pod względem akustycznym. Zmierzono wartości poziomu dźwięku w środowisku i uśredniono je do jednego dnia pomiarowego. Wyniki badań hałasu środowiskowego w punktach pomiarowych zlokalizowanych na terenie gminy Miedźna wskazują w punkcie:

RB1 – Góra, DW 933 - ul. Pszczyńska, na odcinku od skrzyżowania z ul. Wiejską do granicy województw śląskiego i małopolskiego, 4100 m, stwierdzono:

- przekroczenie dopuszczalnego poziomu hałasu LDWN7d o 5,5 dB,
- brak przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu LN 7n,
- przekroczenie dopuszczalnego poziomu hałasu LAeq D o 7,3 dB,
- brak przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu LAeq N;

RB2 – Miedźna, rejon ul. Wiejskiej, na odcinku od skrzyżowania z ulicą Pszczyńską do skrzyżowania z ulicą Bieruńską, 1500 m, stwierdzono:

- przekroczenie dopuszczalnego poziomu hałasu LDWN7d o 1,0 dB,
- brak przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu LN 7n,
- przekroczenie dopuszczalnego poziomu hałasu LAeq D o 2,8 dB,
- brak przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu LAeq N.

Jakość gleb

Na terenie gminy Miedźna nie ma punktów monitoringowych, najbliższ zlokalizowany jest punkt 409 w Goczałkowicach-Zdroju. Wyniki badań gleb użytkowanych rolniczo w 1995, 2000, 2010 oraz 2015 roku prowadzonych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska wskazują, że badane gleby na tym obszarze to gleby płowe o kompleksie przydatności rolniczej 8 (zbożowo-pastewny mocny) i klasie bonitacyjnej IIIB. Odczyn pH badanych gruntów ornych w 2015 r. wynosił 5,8 w zawiesinie H₂O i 5,0 w zawiesinie KCl, co świadczy o kwaśnym odczynie gleby. Optymalny przedział pH z punktu widzenia rolnictwa i szeroko pojętej ekologii przyjmuje się w granicach 5,5 – 7,2 pH mierzonego w roztworze KCl.

Podstawowe zagrożenie zasobów gruntów rolnych stanowi ich przeznaczanie na cele nierolnicze i nieleśne (głównie pod zabudowę). Zmiana przeznaczenia gruntów rolnych

powoduje, że naturalne procesy ochronne i regeneracyjne nie funkcjonują prawidłowo i nie są w stanie ich ochronić.

Poprawa jakości gleb pozostających w rolniczym użytkowaniu może nastąpić poprzez stosowanie odpowiednich zabiegów agrotechnicznych, właściwe nawożenie oraz przeciwdziałanie zwiększaniu aktywności metali ciężkich. Ochronę gruntów rolnych przed zabudową mogą zapewnić zapisy planistyczne ograniczające prawo zabudowy na gruntach najlepszych klas bonitacyjnych, na terenach nieuzbrojonych w kanalizację sanitarną, bądź z dala od istniejącej zabudowy.

Pola elektromagnetyczne

Przeprowadzona analiza widma pola elektrycznego wysokiej częstotliwości na terenie województwa śląskiego na potrzeby opracowania Programu Ochrony Środowiska dla Województwa Śląskiego w badanych punktach wykazała, że głównymi źródłami promieniowania elektromagnetycznego w przeważającej liczbie przypadków są stacje bazowe telefonii komórkowej. Na terenie gminy Miedźna źródłem niejonizującego promieniowania elektromagnetycznego są głównie linie przesyłowe energii elektrycznej i stacje bazowe telefonii komórkowej.

Zadania w zakresie oceny poziomów promieniowania elektromagnetycznego i ich zmian dokonuje WIOŚ w Katowicach w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. W latach 2014-2016 corocznie prowadzono badania poziomów promieniowania elektromagnetycznego na terenie województwa śląskiego. Badania nie objęły gminy Miedźna. Wyniki badań w żadnym punkcie nie wskazywały na przekroczenia dopuszczalnych poziomów promieniowania elektromagnetycznego, które wynosi 7 V/m.

4.2. Potencjalne zmiany w środowisku przy dotychczasowym użytkowaniu

Obszar objęty Studium w porównaniu z obowiązującym studium stanowią nieużytki, tereny zieleni urządzonej i nieurządzonej (w tym samosiejki) i upraw rolnych niższych klas bonitacyjnych. W przypadku zaniechania uchwalenia Studium, analizowane obszary funkcjonowałyby w ten sam sposób.

Z drugiej strony, w aktualnej edycji Studium zrezygnowano z szeregu obszarów o funkcjach produkcyjnych (głównie wzdłuż DW 933 między Miedźną i Górą oraz we wschodniej części Grzawy) i mieszkaniowych (w zachodniej części Góry i w północnej części Gilowic) w porównaniu z poprzednią edycją Studium. Dlatego też część terenów planowanych jako produkcyjne i mieszkaniowe pozostanie w użytkowaniu rolniczym.

5. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia Studium

Polityka ochrony środowiska jest jedną z polityk wspólnotowych Unii Europejskiej o charakterze horyzontalnym. Jej zakres obejmuje wszystkie dziedziny życia społeczno-gospodarczego. Zasada zrównoważonego rozwoju podkreśla konieczność takiego rozwoju społeczno-ekonomicznego, by przy zaspokajaniu potrzeb obecnych i przyszłych pokoleń została zachowana równowaga przyrodnicza. Zasada przestrogi wymaga podejmowania środków zapobiegawczych tam, gdzie nie poznano jeszcze dokładnego oddziaływania na środowisko. Zasada prewencji (zapobiegania) zobowiązuje podejmującego negatywne oddziaływanie na środowisko do zapobiegania temu oddziaływaniu. Zasada „zanieczyszczający płaci” wymaga od wprowadzającego zanieczyszczenia ponoszenia kosztów usunięcia skutków lub zapobiegania zanieczyszczeniom.

Na obszarze objętym Studium występują obiekty oraz obszary prawnie chronione na podstawie ustawy o ochronie przyrody. Uwzględniono je w kierunkach oraz zasadach ochrony środowiska i przyrody.

Działania związane z ochroną przyrody przewidziane w Studium mają charakter wybitnie lokalny i nie ma możliwości odniesienia ich wprost do celów międzynarodowych dyrektyw i konwencji oraz dokumentów krajowych w zakresie zagospodarowania i ochrony środowiska. Dokumenty te mają charakter polityczny (nie zadaniowy), czyli cele są sformułowane bardzo ogólnie i nie można znaleźć bezpośredniego odniesienia do planowanych kierunków obszarów objętych Studium.

Uchwalenie Studium spełnia wymogi **Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/27/EU** z dnia 25 października 2012 r. w sprawie efektywności energetycznej, która ustanowiła wspólną unijną strukturę ramową dla środków służących wspieraniu efektywności energetycznej w Unii, aby zapewnić osiągnięcie głównego unijnego celu zakładającego zwiększenie efektywności energetycznej o 20% do 2020 r., a także stworzyć warunki dla dalszego polepszania efektywności energetycznej po wspomnianej dacie docelowej.

Uchwalenie Studium wpisuje się także w politykę zrównoważonego rozwoju i budowania konkurencyjności (**Europa 2020**), która na poziomie unijnym kładzie nacisk na kwestie energetyczne. Jeden ze wskazanych w dokumencie wymiernych celów do osiągnięcia na rok 2020 stanowi, że emisję dwutlenku węgla należy ograniczyć co najmniej o 20% w porównaniu z poziomem z 1990 r. lub, jeśli pozwolą na to warunki, nawet o 30% oraz zwiększyć efektywność wykorzystania energii o 20%.

Realizacja Studium jest też spójna co do celów z **Polityką klimatyczną Polski**, gdzie nadrzędną sprawą jest włączenie się Polski do wysiłków na rzecz ochrony klimatu globalnego poprzez wdrażanie zasad zrównoważonego rozwoju, zwłaszcza w zakresie poprawy wykorzystania energii, zwiększania zasobów leśnych i glebowych kraju, racjonalizacji wykorzystania surowców i produktów przemysłu oraz racjonalizacji zagospodarowania odpadów, w sposób zapewniający osiągnięcie maksymalnych korzyści gospodarczych, społecznych i politycznych. Realizacja analizowanego Studium będzie

odbywać się zgodnie z nakazami dotyczącymi ochrony środowiska, szczególnie powietrza atmosferycznego.

Studium jest spójne ponadto z założeniami **II Polityki Ekologicznej Państwa z uwzględnieniem perspektywy do roku 2025**, wyznaczającej cele i kierunki działań w zakresie ochrony środowiska, w tym ochrony powietrza i poprawy jego stanu. Studium realizuje cele dokumentu zarówno w odniesieniu do racjonalnego użytkowania zasobów naturalnych, jak i w zakresie jakości środowiska: Cel 3.3. Jakość powietrza. Zmiany klimatu.

Uchwalenie Studium nie będzie miało bezpośredniego związku z działaniami adaptacyjnymi przewidzianymi w „Strategicznym planie adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmianę klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” w odniesieniu do celów adaptacji do zmian klimatu w gospodarce przestrzennej i budownictwie. Cele te są związane z ograniczeniami w zakresie budownictwa powszechnego i wymaganiami w zakresie ochrony przez zalaniem budynków podpiwniczonych na obszarach zalewowych oraz na terenach zagrożonych ruchami masowymi, wdrożeniem działań zabezpieczających przed osuwiskami oraz wprowadzenia dostępu on-line do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Uwzględniono aktualne mapy zagrożenia powodziowego w planowaniu kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Miedźna.

6. Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko uchwalenia Studium

Studium określa zakres rozwiązań zagospodarowania obszarów, dla których wyznacza ustalenia przy równoczesnym uwzględnieniu wymogów ochrony środowiska, ekorozwoju, kształtowania ładu przestrzennego i przekształcenia struktury funkcjonalno-przestrzennej.

Studium wprowadza nowe kierunki przeznaczenia terenów w stosunku do obowiązującego Studium i planów zagospodarowania przestrzennego:

- obszary o funkcji mieszkaniowej jednorodzinnej w miejsce rolniczych i zielonych (niewielkie tereny w Woli, Miedźnej, Bodzowie, Grzawie i większe powierzchnie w Górze i Gilowicach). Zmiany polegają głównie na wypełnieniu luk między istniejącą zabudową oraz częściowo dogęszczeniu nowej zabudowy wzdłuż równoległe ułożonych dróg pomiędzy Gilowicami i Górą. Warto także odnotować, że zrezygnowano z części obszarów mieszkaniowych wyznaczonych w poprzedniej edycji Studium, szczególnie w odniesieniu do Gilowic i Góry;
- obszary o funkcji usługowej w miejsce rolniczych (tereny w Górze i Grzawie). Teren w Grzawie zgodnie z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego i poprzednią edycją Studium;
- obszary o funkcji usługowej w miejsce zieleni (niewielki teren w Miedźnej);
- obszary o funkcji produkcyjnej w miejsce rolniczych (teren w Bodzowie) i zieleni (niewielki teren na wschód od Gilowic i obszar w Woli przy węźle z drogą ekspresową S1). Należy zauważyć, że w ogólnym rozrachunku zdecydowanie zmniejszono powierzchnie obszarów działalności gospodarczych w stosunku do poprzedniej edycji Studium - szczególnie wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 933 między Grzawą i Górą (poprzednio proponowano całkowite zagospodarowanie terenów po północnej stronie drogi i połowiczne po stronie południowej);
- na terenach rolniczych (klasy niższe niż IIb) i produkcyjnych w otoczeniu Bodzowa, Gilowic i Woli możliwa będzie realizacja zespołów instalacji OZE o mocy powyżej 100 kW,

A zatem do dalszych analiz przyjęto powyższe zmiany funkcji terenu.

Należy także zaznaczyć, że Studium redukuje kierunki produkcyjne na terenie Gminy Miedźna. Zrezygnowano z obszernych terenów zaplanowanych pod produkcję w poprzedniej edycji Studium po południowej i północnej stronie drogi wojewódzkiej 933 pomiędzy Miedźną i Górą.

Warto nadmienić, że zmianie uległ teren drogi ekspresowej S1 (na obszarach rolniczych, zielonych i leśnych). Jednakże jest to inwestycja celu publicznego o znaczeniu ponadregionalnym z wydaną decyzją o środowiskowych uwarunkowaniach, w fazie projektowania. Dlatego też w niniejszej prognozie nie przedstawiono oddziaływań - nie wynikają one ze zmiany kierunków, ale z realizacji zadania rządowego.

Różnorodność biologiczna

Uchwalenie Studium może w niewielki sposób wpłynąć na różnorodność biologiczną Gminy Miedźna. Ważne dla ochrony bioróżnorodności Gminy jest to, że tereny na których przewiduje się nowe zagospodarowanie nie wkraczają w doliny rzek przepływających przez teren gminy, obszary chronione oraz obszary gleb o wysokich klasach

bonitacyjnych. Projektowane obszary zabudowy mieszkaniowej, usługowej i częściowo produkcyjnej stanowią tereny zieleni nieurządzonej lub upraw rolnych. Umożliwi to zachowanie najcenniejszych siedlisk przyrodniczych w granicach Gminy.

Nie zaplanowano rozprzestrzeniania się zabudowy mieszkaniowej, usługowej i produkcyjnej w granicach obszarów chronionych, poza zabudową mieszkaniową istniejącą w sołectwach Wola i Góra.

Niewątpliwie różnorodność biologiczna w skali wybitnie lokalnej zostanie zubożona w przypadku konieczności wycięcia trzech niewielkich fragmentów lasów:

- na północny wschód od zabudowań Gilowic, po północnej stronie drogi w kierunku Woli o powierzchni około 0,9 ha (planowany kierunek mieszkaniowy)
- w północnej części Bodzowa o powierzchni około 1,4 ha (planowany kierunek mieszkaniowy),
- po południowo zachodniej stronie zabudowań Woli wzdłuż drogi w kierunku Gilowic w powierzchni około 1,6 ha (planowany kierunek produkcyjny).

W przypadku terenu na północny wschód od zabudowań Gilowic, po północnej stronie drogi w kierunku Woli na podstawie archiwalnych ortofotomap potwierdzono, że obszar do 2003 roku był pozbawiony roślinności wysokiej. Dopiero ortofotomapy z 2009 i 2015 roku ukazują stopniowe zarastanie tego terenu.

W przypadku terenu w północnej części Bodzowa należy stwierdzić, że w stosunku do poprzedniej edycji Studium (obszar lasu otoczony zabudową mieszkaniową) korzystniejsze z punktu widzenia funkcjonowania środowiska, w tym przemieszczania się zwierząt, będzie rozwiązanie polegające na przeznaczeniu pod zabudowę mieszkaniową skrajnie wschodniej części lasu do zasięgu istniejącej zabudowy po północnej i południowej jego stronie oraz pozostawienie terenów otwartych i lasu w części wschodniej analizowanego terenu.

W przypadku terenu po południowo zachodniej stronie zabudowań Woli wzdłuż drogi w kierunku Gilowic uznano, że realizacja drogi ekspresowej S1 z dużym prawdopodobieństwem spowoduje utratę funkcji leśnej terenu o szerokości od 35 do 70 m. Dlatego zaproponowano wykorzystanie tego terenu pod kierunek produkcyjny biorąc dodatkowo pod uwagę lokalizację węzła drogowego bezpośrednio po południowej stronie obszaru.

Realizacja zamierzeń w nowych funkcjach ustalonych w Studium nie wpłynie znacząco na różnorodność biologiczną otoczenia. Tereny o nowych funkcjach przewidzianych w Studium dotyczą stref o przeciętnych walorach przyrodniczych.

Uchwalenie Studium nie będzie miało wpływu na siedliska objęte ochroną w ramach obszarów sieci Natura 2000.

Uchwalenie Studium i późniejsza realizacja inwestycji nie przyczyni się do zubożenia różnorodności biologicznej również poza granicami kraju – nie występują oddziaływania transgraniczne.

Ludzie

Uchwalenie Studium przewidującego możliwość realizacji większej powierzchni funkcji produkcyjnej, mieszkaniowej, mieszkaniowo-usługowej i zagrodowej nie powinno negatywnie oddziaływać na bezpieczeństwo i zdrowie mieszkańców. Zmiana użytkowania

terenów nie wpłynie w znaczący sposób na klimat akustyczny otoczenia pod warunkiem stosowania się inwestorów do przepisów dotyczących ochrony środowiska. Tego typu rozważania będą możliwe w trakcie przygotowywania przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko ze względu na konieczność przygotowania karty informacyjnej lub raportu oddziaływania na środowisko. Planowane przeznaczenia terenów w Studium nie będą powodować zagrożeń w ruchu drogowym.

Biorąc pod uwagę lokalizację planowanej drogi ekspresowej S1 i terenów produkcyjnych stwierdzić należy, że relatywnie najmniejsze oddziaływania na zdrowie i bezpieczeństwo mieszkańców w skali sołectwa Wola i Gminy Miedźna występować będą właśnie w analizowanych obszarach położonych poza zwartą zabudową przy węźle z drogą S1 i na terenach po b. KWK „Czeczott” (funkcja produkcyjna). Nie pogorszy się znacząco klimat akustyczny osób zamieszkujących obecne tereny zabudowy mieszkaniowej – jedynym oddziaływaniem pośrednim będzie wzrost ruchu samochodowego na etapie realizacji zapisów Studium (dostawy materiałów) oraz na etapie funkcjonowania inwestycji wynikających ze Studium (dojazdy do pracy itp.).

Konieczność minimalizacji oddziaływania akustycznego drogi S1 wynika z wydanej decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

Nie przewiduje się wystąpienia oddziaływania odorowego i nadmiernego zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego przy zastosowaniu się do obowiązujących przepisów i działań zapobiegających i minimalizujących. Planowane funkcje terenów nie będą stanowić zagrożenia w ruchu lądowym (drogowym i kolejowym).

Zwierzęta

W obszarze objętym Studium planowanym do zmiany kierunków przeznaczenia terenu nie występują warunki do bytowania gatunków innych niż pospolite. W trakcie realizacji zamierzeń przewidzianych w Studium, w wyniku hałasu, emisji spalin, drgań itp. fauna zamieszkująca tereny upraw rolnych wyemigruje na sąsiednie tereny, z wyjątkiem gatunków o dużych zdolnościach przystosowania się do zmiennych warunków występujących w środowisku (krótkotrwale oddziaływanie bezpośrednie). Na obszarach lokalizacji zabudowy wystąpi także likwidacja fauny glebowej, co ma ścisły związek z likwidacją pokrywy glebowej. Biorąc pod uwagę fakt braku występowania cennych okazów fauny na obszarach objętych innymi kierunkami zagospodarowania przestrzennego stwierdzić należy, że oddziaływanie na środowisko będzie pomijalne.

Z punktu widzenia zagrożeń oraz lokalizacji najbardziej newralgicznych odcinków Korytarza Południowego stwierdzić należy, że uchwalenie Studium nie wpłynie negatywnie na funkcjonowanie korytarza - nie spowoduje zawężenia korytarza.

Korytarze ekologiczne K/Wisła-LPK, K/LPK-LM/2

Planowane przeznaczenia w Studium nie zawierają się w katalogu zagrożeń korytarzy ekologicznych ssaków kopytnych. Nie zaplanowano zmiany kierunków zagospodarowania przestrzennego w zasięgu ww. korytarzy. Po uchwaleniu Studium korytarze będą funkcjonować bez zmian.

Korytarze ekologiczne zwierząt drapieżnych Lasy Pszczyńsko-Kobiórskie

Poza niewielkim fragmentem lasu po wschodniej stronie planowanej drogi ekspresowej S1 (obszar o kierunku produkcyjnym przy węźle z trasą S1) nie planuje się zmian w kierunkach zagospodarowania przestrzennego w zasięgu obydwu pokrywających się

korytarzy ekologicznych. Warto nadmienić, że realizacja drogi ekspresowej S1 może spowodować odcięcie terenów leśnych położonych po zachodniej i południowo zachodniej stronie zabudowań sołectwa Wola od zwartego obszaru lasów w północnej części Gminy Miedźna. Zatem ewentualna redukcja powierzchni leśnej o 1,6 ha nie przyczyni się do możliwości przemieszczania się zwierząt. Obszar ten nie jest również położony w sąsiedztwie korytarzy spójności obszarów chronionych.

Korytarz ornitologiczny „Dolina Górnej Wisły i przystanek „Stawy w Zawadce i Brzeszczach”

Kierunki zagospodarowania przedstawione w Studium nie mogą kolidować z funkcjonowaniem korytarza ornitologicznego ze względu na brak przewidywanych przeszkód dla przemieszczania się ptaków.

W przypadku funkcjonowania przystanku „Stawy w Zawadce i Brzeszczach” w stosunku do poprzedniej edycji Studium powiększono zasięg terenu zabudowy mieszkaniowej M2 w sąsiedztwie ulic Stawowej, Ogrodowej i Wiśniowej. W tej części sołectwa Wola zauważalny jest ruch budowlany w ciągu ostatnich 10 lat. Analiza ortofotomap zamieszczonych na portalu ORSIP pozwala stwierdzić, że pomiędzy latami 2009 i 2019 wybudowano niemal 20 domów. Zatem, biorąc pod uwagę obecne i przyszłe tendencje, korzystniejszym z punktu widzenia zaplanowania zabudowy jest wypełnienie istniejących luk w zagospodarowaniu mieszkaniowym i poszerzenie strefy o wartości nieprzekraczające co do zasady 100 m od istniejących budynków. W jednym przypadku (południowy zachód) odległości od istniejącej zabudowy wynoszą do 150 m. Należy jednakże zauważyć, że dla funkcjonowania przystanku jest to najkorzystniejszy kierunek rozwoju zagospodarowania ze względu na bliskość terenu zabudowanego obiektami pokopalnianymi. Nie rozwijano zabudowy w kierunku północnym (bliskość stawów) dalej jak zasięg istniejącej zabudowy. Bardziej atrakcyjne dla ptaków są tereny oddalone od zabudowy mieszkaniowej, w ramach jednostek rolnych lub wodnych (jako żer) lub zieleni (jako schronienie).

Teren wyznaczony jako R2 funkcjonuje w stanie istniejącym niemal w całości jako rola, zatem uchwalenie Studium nie zmieni faktycznego zagospodarowania terenu.

Korytarze spójności obszarów chronionych „Pszczynka” i „Wisła”

W ramach korytarza „Wisła” nie zaplanowano zmian w zagospodarowaniu terenu. W przypadku korytarza „Pszczynka” część obszaru przy ul. Leśnej wyznaczono pod kierunek R2 (zgodnie z użytkowaniem istniejącym), a część jako R1. Na poniższym rysunku przedstawiono obecny stan zagospodarowania tego obszaru (m.in. 5 domów wraz z ogrodzeniem). Zauważalny jest brak ciągłości korytarza na terenie po południowej stronie od granicy Gminy Miedźna, która stanowi równocześnie granicę lasu. Przyjęcie kierunku R1 umożliwi dalszą zabudowę na obszarze o orientacyjnych wymiarach 500 m (równoleżnikowo) i 100 m (południkowo), na obszarze już częściowo zabudowanym, który nie posiada funkcji korytarza ekologicznego.

Zabudowa istnieje już częściowo (1 dom w skrajnie wschodniej części oraz jedna najmniejsza ogrodzona działka w północnej części analizowanego obszaru) od co najmniej lat 90. XX wieku, kolejne 3 domy zrealizowano między 2009 i 2015 rokiem (z tych lat dostępne są ortofotomapy), a ostatni dom powstał w 2019 roku.

Rysunek 2. Analiza braku ciągłości południowej części fragmentu korytarza spójności obszarów chronionych „Pszczynka”

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ortofotomapy pobranej z zasobów Geoportalu.

Rośliny

Na obszarze objętym Studium zlikwidowana zostanie aktualnie występująca roślinność (samosiejki w przypadku m.in. terenu położonego w północno wschodniej części Gilowic).

Zalecane jest zdjęcie przypowierzchniowej warstwy ziemi o głębokości około 10 cm wraz z roślinnością trawiastą i oddzielenie jej od reszty materiału. Biorąc pod uwagę występowanie pospolitych gatunków roślin (brak istotnych gatunków flory) na obszarze objętym Studium stwierdzić należy, że oddziaływanie to będzie marginalne.

Na terenie objętym Studium będzie zagrożona roślinność drzewiasta i krzewiasta i wystąpi negatywne oddziaływanie na szatę roślinną. Zmiana przeznaczenia nie powinna mieć negatywnego wpływu na siedliska, obszary chronione i obiekty chronione (m.in. pomnik przyrody). Nie ma podstaw do wyznaczenia drzew i grup drzew predysponowanych do objęcia ochroną.

Na zabudowanych fragmentach obszarów objętych zmianą kierunków zagospodarowania likwidacja flory będzie stała i nieodwracalna.

Wody

Uchwalenie Studium nie będzie negatywnie wpływać na stan jednolitych części wód podziemnych i powierzchniowych, gdyż nie zagraża osiągnięciu bądź utrzymaniu ich celów środowiskowych. Uchwalenie Studium nie zmieni sposobu eksploatacji pokładów węgla ani intensywności działalności górniczej, w związku z tym nie ma wpływu na zwiększenie lub zmniejszenie wystąpienia szkód górniczych czy bezodpływowych niecek osiadania terenu.

W związku z realizacją postanowień wynikających z planowanego zagospodarowania istnieje ryzyko wycieku płynów z pracujących maszyn oraz zanieczyszczenie wód płynących i gruntowych (oddziaływanie bezpośrednie). Analizując z kolei możliwe oddziaływania pośrednie, należy zdiagnozować możliwość negatywnego wpływu ww. wycieków na roślinność oraz zdrowie ludzi.

Uchwalenie Studium nie będzie wpływać negatywnie na wody powierzchniowe i podziemne pod warunkiem właściwej gospodarki ściekowej i odpadami. Tym samym również uchwalenie Studium nie będzie negatywnie wpływać na stan jednolitych części wód podziemnych i powierzchniowych.

Uchwalenie Studium nie przyczyni się do zmian powierzchni stawów i do ewentualnej ich likwidacji.

Powietrze

W wyniku realizacji zapisów Studium wystąpi pylenie wtórne z pryzm składowanego nadkładu/ materiałów (na etapie realizacji zapisów Studium). Zasadniczy wpływ na wielkość i obszar oddziaływania tej emisji mają warunki atmosferyczne (siła wiatru, opady deszczu), tzn. im silniejszy wiatr przy suchej pogodzie, tym silniejsze oddziaływanie. Oprócz warunków meteorologicznych emisja zależna jest ona również od cech pryzmowanego gruntu/ materiału (granulacja, naturalna wilgotność). Zaleca się okresowe zwilżanie wodą spryzmowanego materiału bądź jego przykrycie. W przypadku bardzo silnego wiatru zaleca się ubicie materiału, aby zminimalizować zjawisko pylenia wtórnego (w przypadku składowania np. ziemi z wykopów) lub obudowania i przykrycia miejsc składowania materiałów sypkich (np. budowlanych).

Na etapie eksploatacji obiektów o funkcjach wymienionych w Studium może wystąpić emisja zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego w postaci gazów i pyłów – wynikająca z zapotrzebowania na energię ciepłą. Potencjalnego użytkownika eksploatującego instalację zaopatrującą w energię ciepłą na obszarze województwa śląskiego, niezależnie od ustaleń Studium, obowiązuje uchwała Nr V/36/2017 z dnia 07 kwietnia 2017 r. Sejmiku Województwa Śląskiego, w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa śląskiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji w których następuje spalanie paliw, jako aktu wyższego rzędu.

Na etapie opracowania Studium nie jest możliwe dokładne określenie rodzajów emitowanych zanieczyszczeń (również w kontekście potencjalnego oddziaływania skumulowanego) ze względu na brak wiedzy odnośnie źródła ciepła w zabudowie mieszkaniowej, mieszkaniowo-usługowej i produkcyjnej.

Powierzchnia ziemi

Budowa geologiczna nie stawia istotnych ograniczeń w sposobie zagospodarowania terenów objętych Studium.

Realizacja ustaleń Studium przyczyni się do fragmentarycznej zmiany rzeźby terenu i częściowej degradacji powierzchni terenu. Nie ma konieczności prowadzenia prac niwelacyjnych ze względu na generalnie płaski teren. Planowane kierunki zagospodarowania terenów nie mają wpływu na zwiększenie lub zmniejszenie wystąpienia szkód górniczych czy bezodpływowych niecek osiadania terenu.

Ponadto nastąpi zajęcie terenu pod przykrytą ziemię, zaś prowadzenie wykopów spowoduje naruszenie struktury gleby, zniszczenie pokrywy roślinnej oraz możliwą przymusową migrację zwierząt w szczególności owadów i drobnych ssaków na sąsiednie bądź bardziej odległe tereny. Zmniejszeniu ulegnie ilość powierzchni biologicznie czynnej.

Gospodarowanie odpadami, w tym niebezpiecznymi, powinno odbywać się zgodnie z ustanowionymi odrębnymi przepisami, w tym znowelizowaną ustawą z dnia ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tekst jednolity Dz.U. z 2016 r. poz. 250 ze zmianami).

Krajobraz

Uchwalenie Studium będzie miało relatywnie niewielki wpływ na krajobraz. Studium nie wprowadza obiektów wyższych od istniejących i planowanych na sąsiednich terenach o przeznaczeniu mieszkaniowym, usługowym, zagrodowym czy produkcyjnym.

Klimat

Uchwalenie Studium oraz późniejsza realizacja jego zamierzeń nie będą miały znaczącego wpływu na klimat Gminy Miedźna. Lokalnie mogą się zaznaczyć zmiany temperatury powietrza i powierzchni ziemi oraz wilgotności powietrza wynikające ze zmniejszonej ilości promieni słonecznych i zmniejszonej powierzchni biologicznie czynnej, jednakże będą to zmiany niezauważalne.

Bezpośrednia emisja gazów cieplarnianych będzie miała miejsce podczas lokalnego spalania paliw do celów ogrzewania i podgrzania wody użytkowej oraz korzystania z pojazdów. Na etapie sporządzania Studium nie ma możliwości precyzyjnego określenia źródeł ciepła, ani rodzaju i ilości przewidywanych zanieczyszczeń emitowanych do powietrza atmosferycznego. W przypadku wybrania energii elektrycznej emisje gazów

cieplarnianych w skali gminy będą niezauważalne (wystąpią emisje pośrednie – w miejscu wytworzenia energii). W przypadku źródła gazowego, emisje będą relatywnie niewielkie w porównaniu do stosowania węgla na potrzeby ogrzewania i produkcji ciepłej wody użytkowej. Emisje te będą zależeć od metody spalania opału oraz jego jakości.

Zgodność zamierzeń przewidzianych w planie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie oraz normami powinna zapewnić odporność na zmiany klimatu i klęski żywiołowe. Do norm tych należą w szczególności (odporność na wiatr, burze, śnieg i ekstremalne temperatury oraz zmiany temperatur):

- PN-EN 62305-1:2008 Ochrona odgromowa – Część I: Zasady ogólne,
- PN-EN 62305-2:2008 Ochrona odgromowa – Część II: Zarządzanie ryzykiem,
- PN-EN 62305-3:2009 Ochrona odgromowa – Część III: Uszkodzenia fizyczne obiektów i zagrożenie życia,
- PN-EN 62305-4:2009 Ochrona odgromowa – Część IV: Urządzenie elektryczne i elektroniczne w obiektach,
- PN-EN 14351-1:2006 Okna i drzwi. Norma wyrobu, właściwości eksploatacyjne. Część 1: Okna i drzwi zewnętrzne bez własności dotyczących odporności ogniowej i/lub dymoszczelności,
- PN-84/B03230 Obliczenia statyczne i projektowanie,
- PN-B-02013:1987 Obciążenie budowli – Obciążenia zmienne środowiskowe – Obciążenie śniegiem,
- PN-B-02015:1986 Obciążenie budowli – Obciążenia zmienne środowiskowe – Obciążenie temperaturą,
- PN-B-02011:1977/Az1:2009 Obciążenia w obliczeniach statycznych. Obciążenia wiatrem.

Z uwagi na położenie geograficzne obszaru objętego Studium nie zdefiniowano istotnych i długotrwałych ryzyk związanych ze zmianami klimatycznymi, jednakże należy spodziewać się możliwości wystąpienia czasowych anomalii pogodowych, które nie mają związku z przyjęciem Studium.

Studium nie może odnosić się do kwestii odporności na ekstremalne temperatury, śnieżyce, występowanie mgły, wiatrów i susz. Są to kwestie niezwiązane z planowaniem przestrzennym i dotyczą etapu projektowania zabudowy/ wykorzystania terenu/ obiektów (np. ocieplenie budynków, retencja wody i nawadnianie terenu itp.). Pozostałe czynniki klimatyczne są nieaktywne w przypadku obszaru objętego Studium.

Z punktu widzenia dokumentu, jakim jest Studium, można teoretycznie wyznaczyć następujące działania służące pochłanianiu gazów cieplarnianych oraz zmniejszeniu ich emisji (w odniesieniu do specyfiki przeznaczenia terenów):

- maksymalizacja powierzchni biologicznie czynnej,
- zalecenie wykorzystania technologii niskoemisyjnych,
- umożliwienie wykorzystanie produkcji energii w kogeneracji,
- zalecenie zastosowania odnawialnych źródeł energii.

Zasoby naturalne

Uchwalenie Studium nie spowoduje ograniczenia ilości zasobów naturalnych oraz nie przyczyni się do ograniczenia możliwości korzystania z zasobów naturalnych.

Dobra materialne

Uchwalenie Studium nie spowoduje możliwości oddziaływania na dobra materialne. W trakcie realizacji zapisów Studium nie przewiduje się wystąpienia znaczącego oddziaływania na dobra materialne.

Konflikty społeczne

Wyznaczenie nowych terenów pod zabudowę wielofunkcyjną, mieszkaniową, usługową, mieszkaniowo-usługową czy produkcyjną nie powinno budzić konfliktów. Nowe tereny przeznaczone pod ww. funkcje zlokalizowane będą w dużej mierze w rejonach, gdzie takie funkcje są, były lub będą realizowane.

Oddziaływania skumulowane

Nie wystąpią znaczące oddziaływania skumulowane. Oddziaływania tego typu można rozpatrywać wyłącznie z punktu widzenia zwiększenia terenów mieszkaniowych w stosunku do stanu istniejącego i stanu przewidzianego w obowiązującym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Miedźna. Nowe Studium zmniejsza zasięg obszarów o kierunkach związanych z produkcją.

7. Wpływ zapisów Studium na obszary chronione, w tym obszary Natura 2000

Obszar, dla którego opracowywany jest Studium znajduje się poza rezerwatami przyrody, parkami narodowymi, obszarami chronionego krajobrazu. Na obszarze gminy nie znajdują się stanowiska dokumentacyjne czy zespoły przyrodniczo-krajobrazowe.

Obszar objęty Studium położony jest częściowo w obszarze Natura 2000 PLB240009 „Stawy w Brzeszczach” oraz częściowo na terenie użytku ekologicznego „Zapadź”.

W Zarządzeniu Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska W Krakowie i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 30 stycznia 2017 r. zmieniającym zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Stawy w Brzeszczach PLB120009 wyznaczono następujące zagrożenia dla funkcjonowania obszaru (pogrubiono zagrożenia związane bezpośrednio lub pośrednio z możliwością kształtowania kierunków w Studium):

- akwakultura morska i słodkowodna,
- zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska,
- drapieżnictwo,
- obce gatunki inwazyjne,
- polowanie,
- **erozja,**
- zmiana składu gatunkowego (sukcesja),
- **zalewanie - modyfikacje,**
- **tereny zurbanizowane, tereny zamieszkane,**
- **tereny przemysłowe i handlowe,**

i zagrożenia potencjalne:

- chwytanie, trucie, kłusownictwo,
- **inna ingerencja i zakłócenia powodowane przez działalność człowieka,**
- **antagonizm ze zwierzętami domowymi,**
- **inne rodzaje sportu i aktywnego wypoczynku,**
- problematyczne gatunki rodzime,
- obce gatunki inwazyjne,
- intensywna hodowla ryb, intensyfikacja,
- wypalanie,
- wędkarstwo,
- **wydobywanie piasku i żwiru,**
- **zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie,**
- górnictwo podziemne.

Tworząc Studium uwzględniono powyższe zagrożenia i nie wprowadzano kierunków zagospodarowania przestrzennego innych niż ujęte w poprzedniej edycji studium oraz zgodnych ze stanem istniejącym. A zatem takie podejście gwarantuje zachowanie przedmiotu ochrony obszaru Natura 2000.

Ponadto, w granicach obszaru objętego Studium znajduje się użytk ekologiczny „Zapadź”. Kierunki określone w Studium nie wpływają na cel ochrony jakim jest zachowanie ze względów przyrodniczych, naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych ekosystemu torfowiska ze stanowiskami rzadkich i zanikających gatunków roślin. W sąsiedztwie użytku ekologicznego nie zaplanowano nowych kierunków przeznaczenia

terenu w porównaniu do stanu istniejącego oraz obowiązujących dokumentów planistycznych. Warto nadmienić, że obszar użytku jest objęty obszarem Natura 2000 PLB240009 „Stawy w Brzeszczach”.

Utrzymano pomnik przyrody.

Biorąc pod uwagę lokalizację ww. obszarów chronionych oraz specyfikę planowanych zamierzeń (wybitnie lokalne oddziaływanie) należy stwierdzić, że uchwalenie Studium nie będzie mieć negatywnego oddziaływania na obszary chronione.

Zabudowa mieszkaniowa jest planowana w minimalnym zakresie w zasięgu OSO „Stawy w Brzeszczach” w jednym przypadku. Jako wypełnienie luki między istniejącymi zabudowaniami i wzdłuż głównej ulicy prowadzącej z Woli do Jedliny po wschodniej stronie ul. Pszczyńskiej (można spodziewać się realizacji maksymalnie 6-8 domostw). Jest to obszar oddzielony od koryta rzeki wałem przeciwpowodziowym a od stawów położonych po stronie północnej nasypem linii kolejowej, zatem nie ma podstaw do wyznaczenia oddziaływania na przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 PLB240009 „Stawy w Brzeszczach”. Powstanie kilku domów mieszkalnych nie przyczyni się do zwiększenia antagonizmów ze zwierzętami domowymi (brak miejsc bytowania ptaków w bezpośrednim sąsiedztwie), czy powstania terenów aktywności fizycznej czy wydobywania piasku lub żwiru.

8. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko

Ograniczenie oddziaływania planowanych zmian w przeznaczeniu terenów wynikających ze Studium na środowisko można osiągnąć w zakresie oddziaływania:

1) na przyrodę i krajobraz

W zakresie ochrony przyrody i krajobrazu w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego należy:

- przeciwdziałać rozpraszaniu zabudowy w celu ochrony kompleksów rolnych i leśnych,
- zaplanować rozwój przestrzenny w zespołach i kompleksach uporządkowanych przestrzennie,
- chronić przed zabudową tereny stanowiące korytarze ekologiczne (doliny cieków, pola i łąki, tereny leśne, parki),
- zachować istniejące i tworzyć nowe zadrzewienia i zakrzewienia śródpolne.

2) na zasoby wód podziemnych i powierzchniowych

W zakresie ochrony systemu wód powierzchniowych i podziemnych ustala się:

- ograniczanie zabudowy w bezpośrednim sąsiedztwie systemu wód powierzchniowych bez uregulowanej gospodarki ściekowej;
- ograniczanie funkcji rolniczej w zakresie upraw rolniczych w bezpośrednim sąsiedztwie systemu wód powierzchniowych na rzecz użytków zielonych;
- zachowanie oraz odtworzenie integralnej sieci cieków wodnych;
- wprowadzanie zapisów oraz kształtowanie struktury funkcjonalno-przestrzennej w sposób ograniczający stopień regulacji cieków i zbiorników wodnych;
- wprowadzanie zapisów przeciwdziałających zanieczyszczeniu wód powierzchniowych i podziemnych na terenach nie posiadających kanalizacji;
- wprowadzanie zapisów oraz kształtowanie struktury funkcjonalno-przestrzennej umożliwiającej w sposób optymalny rozbudowę systemu kanalizacji.
- preferowanie rozwiązań technicznych służących do podczyszczania wód opadowych,
- zwiększenie retencji wód,
- egzekwowanie obowiązku systematycznego opróżniania zbiorników bezodpływowych na terenach nie objętych systemem kanalizacji,
- ograniczanie zabudowy w dolinach cieków.

3) na powietrze atmosferyczne

Na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego należy ustalić:

- zapisy gwarantujące stosowanie proekologicznych wysokosprawnych źródeł energii cieplnej, charakteryzujących się brakiem lub niską emisją substancji do powietrza,
- wprowadzanie zapisów umożliwiających realizację termomodernizacji budynków,

- kształtowanie struktury funkcjonalno-przestrzennej ograniczającej nadmierny ruch samochodowy na terenach zabudowanych, w szczególności z funkcją mieszkalną oraz usług sportu i rekreacji,
- kształtowanie struktury funkcjonalno-przestrzennej oraz systemu komunikacyjnego w sposób ograniczający skutki związane z ruchem tranzytowym.

4) akustycznego, wibracji i promieniowania niejonizującego

Ochrona przed hałasem, wibracjami i promieniowaniem niejonizującym wymaga podjęcia następujących działań:

- określanie standardów akustycznych zgodnie z przepisami odrębnymi dla poszczególnych kategorii terenów,
- strefowanie zabudowy, tj. w sąsiedztwie źródeł ponadnormatywnego oddziaływania akustycznego lokalizowanie funkcji, dla których nie zostały ustalone standardy akustyczne zgodnie z przepisami odrębnymi lub będzie możliwe ich dotrzymanie,
- lokalizowanie zabudowy mieszkaniowej w odległościach od ciągów komunikacyjnych zapewniających ograniczenie uciążliwości przez nie generowanych,
- stosowanie barier i przegród akustycznych od ciągów komunikacyjnych, ograniczających generowane przez nie uciążliwości,
- planowanie zieleni stanowiącej izolację na styku funkcji konfliktowych pod względem akustycznym,
- planowanie ciągów komunikacyjnych w sposób umożliwiający realizację nawierzchni generującej minimalną uciążliwość akustyczną,
- kształtowanie funkcji w sposób eliminujący lokalizowanie zabudowy w granicach pól elektromagnetycznych od linii wysokiego napięcia i stacji elektromagnetycznych,
- nowe anteny telefonii bezprzewodowych należy lokalizować w granicach samodzielnych działek lub na obiektach w miejscach nie eksponowanych przy zachowaniu wszystkich wymogów lokalizacyjnych i formalno-prawnych,
- uwzględnienie zjawisk związanych z promieniowaniem niejonizującym.

5) walory krajobrazowe:

- utrzymanie historycznej kompozycji krajobrazu kulturowego: zwartości zabudowy poszczególnych wsi, dominacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej,
- utrzymanie układu komunikacyjnego stanowiącego powiązanie wsi oraz gminy z układem komunikacyjnym zewnętrznym, z dopuszczeniem rozwiązań usprawniających komunikację poszczególnych wsi poprzez budowę ich obwodnic,
- ochrona obszarów o wysokich walorach krajobrazowych, różnorodności biologicznej poprzez racjonalne utrzymanie dotychczasowej form użytkowania (poza obszarami zabudowy i aktywności gospodarczych, z zastrzeżeniem przedsięwzięć związanych z ochroną przeciwpowodziową i przeciwpożarową oraz związanych z infrastrukturą techniczną i komunikacyjną), z dopuszczeniem funkcji sportowo – rekreacyjnych:

9. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie

Jednym z wariantów, który powinien być rozważany jest tzw. wariant „zerowy” polegający na zachowaniu stanu istniejącego w obrębie poszczególnych terenów gminy – w takim przypadku sądzić można, że stan lokalnego środowiska pozostanie bez zmian.

Biorąc pod uwagę związek z pełnioną funkcją, niezasadnym z punktu widzenia ochrony środowiska byłoby lokalizowanie nowych terenów mieszkaniowych, produkcyjnych czy usługowych w miejscu innym jak zaproponowane w Studium. A zatem każde inne rozwiązanie lokalizacyjne byłoby zdecydowanie bardziej szkodliwe z punktu widzenia oddziaływania na środowisko.

Patrząc przez pryzmat innego przeznaczenia analizowanych terenów można byłoby wskazać inne przeznaczenie. Jednakże z punktu widzenia bieżących i przyszłych potrzeb społeczności lokalnej oraz uwarunkowań środowiska byłoby to działanie niewłaściwe.

Zapisy Studium nie przewidują dowolności kształtowania przeznaczenia analizowanych obszarów, a zatem tereny mogą pełnić funkcje związane z zabudową mieszkaniową, usługową czy produkcyjną. Cel i zakres terytorialny Studium nie stoi w sprzeczności z celami ochrony i zagrożeniami dla obszarów chronionych. Oddziaływanie na środowisko w wyniku uchwalenia Studium określono jako lokalne i niemające wpływu na obszary chronione.

10. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania

Analiza wpływu ustaleń Studium odbywać się może przez monitorowanie bezpośrednich rezultatów osiąganych w wyniku realizacji zakładanych zadań oraz monitorowanie ich oddziaływań. Wskazana jest również kontrola decyzji i uzgodnień formalno- prawnych. Na etapie sporządzania Studium, jako przykładowe wskaźniki oceny wpływu zapisów Studium w odniesieniu do aspektów środowiskowych można wskazać:

- udział powierzchni zabudowy do całkowitej powierzchni obszaru objętego Studium (%);
- wielkość powierzchni biologicznie czynnej w granicach terenu (%);
- sposób gospodarowania odpadami;
- sposób ogrzewania – rodzaj;
- sposób odprowadzania ścieków – rodzaj;
- ilość zrealizowanych miejsc parkingowych (szt.).

Zaproponowane wskaźniki mogą być modyfikowane w zależności od osiąganych rezultatów i możliwości pozyskania danych wynikowych.

11. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko

Z analizy oddziaływania zmian zawartych w Studium na poszczególne elementy środowiska wynika, że nie wystąpią uciążliwości w środowisku lokalnym. Mając na uwadze powyższe, minimalną odległość od granicy państwa wynoszącą co najmniej 28,0 km, uchwalenie Studium nie będzie powodować transgranicznego oddziaływania na środowisko.

Zasięg oddziaływania na klimat akustyczny będzie ograniczony do obszarów objętych Studium. Możliwe jest oddziaływanie na powietrze atmosferyczne, jednakże przy zastosowaniu działań je zapobiegających i minimalizujących nie będzie ono odczuwalne w Republice Czeskiej.

Oddziaływanie na krajobraz będzie znikome w otoczeniu obszarów objętych Studium – z Republiki Czeskiej nie będą widoczne poszczególne obszary objęte Studium.

12. Streszczenie

Przedmiotem niniejszej prognozy jest Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Miedźna.

Cele Studium

Celem Studium jest zapewnienie warunków przestrzennych dla rozwoju terenów o funkcji mieszkaniowej, usługowej i produkcyjnej z zachowaniem wymogów ładu przestrzennego, wartości środowiska przyrodniczego i kulturowego oraz krajobrazu. Ponadto, przewiduje się dopuszczenie rozmieszczenia urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł o mocy przekraczającej 100 kW (wyłączając możliwość lokalizacji elektrowni wiatrowych).

Powiązania Studium z innymi dokumentami

Studium nie stoi w sprzeczności z Ramową Dyrektywą Wodną, Planem Gospodarowania Wodami na obszarze dorzecza Odry czy Strategicznym planem adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmianę klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030.

Oddziaływanie na środowisko

Realizacja zamierzeń w nowych funkcjach ustalonych w Studium nie wpłynie znacząco na różnorodność biologiczną obszarów. Studium, w części nieleśnej gminy i poza dolinami Soły i Wisły, dotyczy strefy o przeciętnych walorach przyrodniczych.

Uchwalenie Studium nie będzie negatywnie oddziaływać na zdrowie i bezpieczeństwo mieszkańców.

Na obszarach objętych zmianami kierunków przeznaczenia w Studium nie stwierdzono występowania cennych okazów fauny i flory. Ustalenia Studium nie wpływają na funkcjonowanie korytarzy ekologicznych. Obszary objęte zmianami kierunków przeznaczenia w Studium nie stanowią miejsca bytowania ani migracji zwierząt innych niż pospolite ze względu na zagospodarowanie okolicy.

Uchwalenie Studium nie przyczyni się do degradacji powierzchni terenu i zmiany stosunków wodnych.

Wystąpi pylenie ze składowanego materiału (w przypadku wystąpienia wiatru o odpowiedniej sile) oraz zanieczyszczenia wynikające ze spalania paliw.

Nie wystąpią oddziaływania na dobra materialne oraz na zabytki. Nie są spodziewane zmiany klimatu Gminy Miedźna. Niewielkie zmiany temperatury i wilgotności powietrza są możliwe w skali wybitnie lokalnej.

Uchwalenie Studium nie spowoduje ograniczenia ilości zasobów naturalnych.

Nie należy spodziewać się znaczących oddziaływań na cele i przedmioty obszarów chronionych.

Ograniczenie negatywnych oddziaływań na środowisko

W Studium wskazano szereg zapisów obejmujących działania na rzecz ograniczenia oddziaływania na przyrodę i krajobraz (np. przeciwdziałać rozpraszaniu zabudowy, chronić przed zabudową tereny stanowiące korytarze ekologiczne, zachować istniejące i tworzyć nowe zadrzewienia i zakrzewienia śródpolne), wody podziemne i powierzchniowe (ograniczenie występowania zabudowy bez oczyszczania ścieków bytowych, egzekwowanie obowiązku systematycznego opróżniania zbiorników bezodpływowych na terenach nie objętych systemem kanalizacji, zwiększenie retencji wód, ograniczenie funkcji rolniczej w bezpośrednim sąsiedztwie wód powierzchniowych na rzecz terenów zielonych), powietrze atmosferyczne (m.in. wprowadzenie zasady używania do celów grzewczych urządzeń o jak najwyższej sprawności energetycznej, korzystanie z paliw niskoemisyjnych, ograniczenie ruchu samochodowego w obszarach intensywnie zabudowanych), hałas i promieniowanie (określanie standardów akustycznych, strefowanie zabudowy, zachowanie odległości zabudowy mieszkaniowej od dróg, stosowanie przegród akustycznych, właściwa lokalizacja anten telefonii komórkowej) i walory krajobrazowe (utrzymanie historycznej kompozycji krajobrazu kulturowego, ochrona obszarów o wysokich walorach krajobrazowych, różnorodności biologicznej poprzez racjonalne utrzymanie dotychczasowej form użytkowania).

Prawdopodobieństwo wystąpienia oddziaływań skumulowanych

Można spodziewać się wystąpienia oddziaływań skumulowanych na powietrze atmosferyczne. Na etapie uchwalania Studium nie jest możliwe dokładne określenie rodzajów emitowanych zanieczyszczeń (również w kontekście potencjalnego oddziaływania skumulowanego) ze względu na brak wiedzy odnośnie źródeł energii cieplnej.

Prawdopodobieństwo wystąpienia oddziaływań transgranicznych

Nie występuje prawdopodobieństwo wystąpienia oddziaływania transgranicznego po uchwaleniu Studium.

Metody analizy skutków uchwalenia Studium

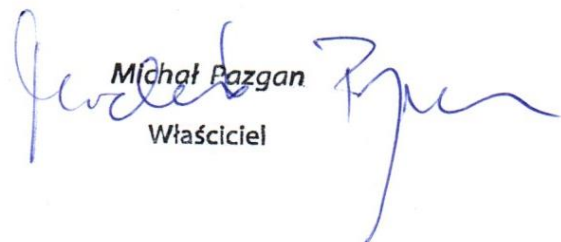
Analiza wpływu ustaleń Studium odbywać się może przez monitorowanie bezpośrednich rezultatów osiągniętych w wyniku realizacji zakładanych zadań oraz monitorowanie ich oddziaływań. Wskazana jest również kontrola decyzji i uzgodnień formalno-prawnych.

Tychy, 22 września 2021 r.

OŚWIADCZENIE

Oświadczam, że jako autor prognozy oddziaływania na środowisko uchwalenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Miedźna spełniam wymagania określone w art. 74a ust. 2 Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r. poz. 247 ze zmianami).

Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Michał Pazgan
Właściciel

WEKTOR. DORADZTWO EKONOMICZNE
I ŚRODOWISKOWE
Michał Pazgan
43-100 Tychy, ul. Szuwarków 1A/2
tel. 607-677-655
REGON: 241262911 NIP: 677-222-86-63